Štev. 258 V Trstu, v nedeljo 22. septembra 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—.
Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 16 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.
Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 21. (Kor.) Uradno se javlja:

Italijansko bojišče. — Neko sovražno podvzetje proti postojankam v odseku Tonale je bilo s topovskim streljanjem zadušeno že v kali. V Judikarijah, v dolini Concel in pri Monte manjši krajevni boji. Med Brento in Piavo so se Italijani po neuspehih zadnjih dni omejili na slabejše sunke proti našim postojankam na Tassonu, severovzhodno Monte Pertica, ki so bili vsi izgubonosno odbiti.

Zapadno bojišče. — Pri c. in kr. četah nič važnega.

Albanija. — Nobenih imenovanja vrednih bojnih dejanj.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BERLIN, 21. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Vzhodno Merckema je bil delni sunek Belgijcev odbit. Živahno poizvedovalno delovanje med Lysom in Scarpo. Pri odbitju angleških bataljonov, ki so napadli severno La Bassée, smo ujeli 50 mož.

Boehnova armada: Med Gouzeaucourtom in Sommo od časa do časa močnejše topovsko delovanje. Angleški delni napad severozapadno Bellicourta se je izjalovil pred našimi črtami. Južno Scarpe smo še daleč pred postojanko ostavljene sprednje čete umaknili vanje in izpraznili s tem tudi Essigny le Grand.

Armada nemškega cesarjeviča: Med Vauxaillonom in Jonyem so sledili zvečer srditemu ognju sovražni napadi. Na višinskem grebenu zapadno Jonya se je usfalil sovražnik. V ostalem je bil odbit.

Pri armadnih skupinah generala Gallwitza in vojvode Albrehta nobenih posebnih bojnih dejanj.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 20. (Kor.) Na Crveni steni in v ozemlju Bitolja je bilo topovsko delovanje od časa do časa živahno. Severno Bitolja in v kolenu Černe so bile sovražne napadalne čete, ki so hotele po topovski pripravi vdreti v naše jarke, odbite. — Vzhodno Černe so se vršili ves dan težki boji z menjajočim se uspehom. Med Gjevgelijo in Dojranom je sovražnik obnovil svoje srdite napade in sicer po precej srditi topovski pripravi. Po trdovratnem boju je sovražnik začasno vdrl v posamezne naše sprednje jarke, a je bil s sijajnim protinapadom naših čet zopet pregnan z znatnimi izgubami in je ostavil v naših rokah več ujetnikov, med njimi grške oficirje. Na tem bojišču, kjer so naše čete že dva dni branile svoje postojanke v bojih moža proti možu, je imel sovražnik izredno težke izgube.

TURŠKO.

CARIGRAD, 20. (Kor.) Iz glavnega stana se javlja: Palestinska fronta: Pričakovani napad Angležev se je pričel. Po silno srditem topovskem streljanju se je dne 18. t. m. zvečer vzhodno ceste Jeruzalem—Nablus pričel napad na široki fronti. Prvi navali nasprotnika se je razbil ob hrabri obrambi naših čet. O polnoči je poslal sovražnik nove čete v boj. Boj s trajno ojačenimi silami je divjal s skrajno srditostjo vso noč. Pri jutranjem svitu je bila sila napadalca strta in sunek ustavljen na črti Džaludvad—Abuzerka. — Med tem so otvorili Angleži tudi v obalnem odseku jako močan topovski ogenj; sodelovali so tudi topovi njihovih ladij. Po srditem boju se jim je posrečilo, da so vdrli v naše postojanke med obalo in prego Id—Tul—Kerm. Pod pritiskom številno mnogo močnejšega sovražnika smo umaknili svoje čete v postojanko Tul—Kern, kjer je pričakovati nadaljne napade sovražnika. — Ob Jordanu smo uspešno obstreljevali gibanja sovražnih čet v Fatsaudši in v okolišu Jeriha. Na tamkajšnjih frontah nič važnega.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

20. sept. — Bojno delovanje, posebno artilerijsko vzhodno Gardskega jezera, v Valarsi, v pasu Caprile in Montella. S krepkim odgovarjanjem naših baterij smo nevtralizirali sovražni topovski ogenj v gornji dolini Serena in severno Grappe. Sovražnik je zaman ponavljal svoje napade na naše sprednje postojanke; bil je odbit z izgubami in je ostavil v naših rokah več ujetnikov. Na severnih pobočjih Monfenere smo ujeli par mož. Eno naših brodovij je metalo bombe na arzenal v Puli in na ladjedelnico in municijska skladišča in doseglo dobre zadetke. Dve sovražni letali ste bili sestreljeni, tri nadaljna prisiljena, da so v poškodovanem stanju pristala.

Prip. kr. urada: Poročilo glede Pule je napačno. Nad polovico bomb je padlo v morje. Dve zasebni hiši ste bili poškodovani. Sicer nobene škode ali izgub.

Francosko uradno poročilo.

18. sept. — Macedonsko bojišče: Dne 17. in 18. t. m. je srbijentska armada zaveznikov v obeh prejšnjih dneh priborjene uspehe razširila v širokem obsegu. Bolgarske divizije, ki se nahajajo na napadeni fronti, beže v neredu nazaj proti Černi. Zavezniške čete so se polastile Gjurovega kamna in Cakerne. V ozemlju Dojranskega jezera so angleške in grške čete istotako prešle v napad in se ustalile kljub srditemu odporu v prvih sovražnih črtah. Veliko število ujetnikov je že v naših rokah. Napad se nadaljuje.

Angleška uradna poročila.

18. sept. pop. — Včeraj popoldne je otvoril sovražnik na severnem delu bojne fronte med Gouzeaucourtom in cesto Arras—Cambrai srdito topovsko streljanje z velikim številom topov. Vse telefonske zveze z divizijami v tej črti so bile vsled srditosti streljanja naglo prekinjene. Ob 5 popoldne je napadla nemška pehota na široki fronti od Trescaulta proti severu, a so jo na vseh točkah z velikimi izgubami odbile gardne čete III. in 37. divizije. Neki drug močen napad, ki je bil izvršen kmalu nato severno Moeuvresa, je bil istotako odbit s težkimi izgubami sovražnika. Na nekaterih točkah je sovražnik dosegel in zasedel naše jarke, a je bil takoj zopet pregnan. Naše čete so privedle mnogo ujetnikov. Na vsej fronti sovražnih napadov leži veliko število nemških trupel pred našimi postojankami. Južno Gouzeaucourta so se včeraj zvečer in ponoči uspešno nadaljevala podvzetja tretje in četrte angleške armade.

19. sept. zvečer. — Nadaljna poročila potrjujejo srditost sovražnih protinapadov dne 18. t. m. severno Trescaulta in veličino sovražnim divizijam prizadetih izgub. Danes se je vršil boj v odseku vzhodno Epehya in pri Gouzeaucourtu, kjer smo severno gozda Gauchya pridobili na prostoru. Izboljšali smo lastne postojanke zapadno Wytschaete. Sovražne napadalne čete vzhodno Neuve Chapella in severno Yperna in prekopa Cominesa so bile zavrnjene. Število ujetnikov, privedenih od pričetka včeraj zapričetih operacij severozapadno St. Quentina presega 10.000. Uplenili smo dalje 60 topov.

19. sept. zvečer. — Angleške čete so napredovale severno Pontru in dosegle spodnje postojanke Hindenburgove črte v tem odseku. Na levem krilu je četrta avstralska divizija ob 11 zjutraj obnovila svoj napad na predpostojanke Hindenburgove črte. Po težkem boju je ujela mnogo mož in uplenila množino strojnic. Ta in prva avstralska divizija držite sedaj na vsej fronti predstražne postojanke Hindeburgove črte. Dalje severno se je vršil srdit boj vzhodno Roussya in Epehya. Naše čete so zavzele Lampire in odbile protinapade sovražnika. V odseku Villers Gouslaina je 17. divizija, ki je pri svojem včerajšnjem prodiranju ujela par sto mož, zavzela gozd Gruche in odbila zvečer močen protinapad sovražnika.

20. sept. — Včeraj, tik pred polnočje, so napadle angleške čete odsek Lembre—Epehy. Kljub trdovratnemu odporu in težkemu topovskemu in strojniškemu ognju smo napredovali nad eno miljo preko črt, v katerih smo se nahajali svoječasno. Kot farma Malassie znani utrjeni kraj je bil zavzet po žilavem odporu in istočasno tudi cela vrsta manjših sel, utrdb in za obrambo pripravljenih krajev, ki tvorijo del našega starega obrambnega pasu. V severnem delu bojne fronte so napadle naše čete včeraj zvečer Moeuvres in ga osvojile. Tudi tu je bil odpor sovražnika trdovraten in se boj še nadaljuje. Na drugih delih bojne fronte in severozapadno Hullucha smo tekom krajevnih bojev ujeli nekaj mož. Severno Lensa je bil napad sovražnega oddelka zavrnjen.

DOGODKI NA MORJU.

DUNAJ, 21. (Kor.) C. in kr. vojno ministrstvo, mornariški oddelek, javlja: Eden naših podvodnikov je dne 20. t. m. zjutraj pred rtičem Rodonijem (severno Drača) potopil s torpednim strelom velik francoski podvodnik. Razven drugega oficirja tega podvodnika, fregatnega poročnika Evgena Lapeyrea, ni bilo nikogar mogoče rešiti.

BERLIN, 21. (Kor.) V vodovju krog Anglije so potopili naši podvodniki vnovič 14.000 ton sovražne ladijske prostornine.

PARIZ, 20. (Kor.) Parnik »Admiral Charner« je bil na potu od Biserte v Malto s 174 možmi, konji in materijalom na krovu, torpediran in se je potopil. Posadka, razven 6 oseb, je bila rešena.

Francoski odgovor na avstro-ogrsko mirovno noto.

DUNAJ, 21. (Kor.) Švicarski poslanik na Dunaju je na podlagi sporočila svoje vlade danes naznanil ministru zunanjih stvari grofu Buriamu, da je francoski minister zunanjih stvari z dopisom francoskemu poslaniku v Parizu 19. t. m. potrdil sprejem note avstro-ogrske vlade od 14. t. m. in pripomnil, da vsebuje odgovor na izvajanja grofa Buriana govor, ki ga je imel francoski ministerski predsednik g. Clemenceau 17. t. m. pred senatom in čigar besedilo se more posneti iz francoskega »Journal Officiel« od 18. t. m. — Ne bo se lahko izraziti o tem odgovoru, ki se po svoji obliki osupljivo razlikuje od običajev, ki so bili doslej v navadi celo v občevanju med vojujočimi se državami.

STALIŠČE BELGIJE NAPRAM NEMŠKIM MIROVNIM PONUDBAM.

BERN, 20. (Kor.) Iz Havra se poroča uradno: Belgijski minister za zunanje stvari javlja: Belgijska vlada je dobila indirektnim potom poročila, ki so ji pojasnila namere Nemčije glede Belgije. Iz dobljenih poročil je razvidno, da obstojajo namere Nemčije v tem, da se zahteva od Belgije, da se zaveže, da reši jezikovno vprašanje soglasno s cesarsko politiko in se odpove torej s suverenostjo tesno spojeni pravici, da bi ustrezala prostim željam belgijskega naroda. Nemčija bi zahtevala tudi amnestijo za one državljane, ki so krivi, da so podpirali načrte sovražnika. Delovala bi tudi na vzdržanje prejšnjih trgovinskih pogodb po vojni, ki bi vsled uničenja belgijske industrije s strani osvojevalcev zagotovile nemško gospodarsko nadvlado. Tudi bi Nemčija dejanjski vztrajala na tem, da se spoji usoda Belgije z rešitvijo kolonijalnih vprašanj. Končno se niti ne omenja dolžnost Nemčije, da popravi krivično prizadejane škode. V predidočem omenjene zahteve in pogoji so težji, kakor vse izjave, ki govore o priznanju neodvisnosti Belgije in so zato brezplodni. Belgijska vlada je naznanila svoj program v svoji noti papežu 24. XII. 1917, ga formulirala meseca januarja in bo neomajno vztrajala na njem, kar je zavezniškim vladam znano.

MEDZAVEZNIŠKA DELAVSKA KONFERENCA V LONDONU.

LONDON, 20. (Kor.) Medzavezniška delavska konferenca je danes zopet pričela svoje seje. Sledeča izpremenjena resolucija o Rusiji je bila sprejeta z veliko večino: konferenca je mnenja, da morajo v soglasju s členom VI Wilsonovih 14 točk biti sedanji napori ententnih vlad, da se priskoči ruskemu narodu na pomoč, vođeni od odkritosrčne želje, da se chranila svoboda in demokracija in ščiti mir sveta, ker se zamorejo dragoceni rezultati revolucije trajno zavarovati.

LONDON, 21. (Kor.) Delavska konferenca je koncem seje sprejela poročilo komisije o vojnih ciljih v izboljšani obliki in se nato odgodila.

Obstreljevanje Metza.

METZ, 20. (Kor.) Povodom obstreljevanja Metza z dalekonosnimi sovražnimi topovi izjavljajo listi, da sedanje obstreljevanje ni v nikaki zvezi s tem, da so Nemci izpraznili klina pri St. Mihiela. Gre le za spremljajoče pojave sedanjih bojev zapadno in jugozapadno Metza. Neko nadaljno uradno poročilo pravi, da je sovražnik že ustavil obstreljevanje mesta. Izstrelil je na mesto v treh dneh okoli 40 strelov. Naglo prenehanje obstreljevanja je delo naše dalekonosne artilerije, ki je sovražnemu topu močno zagrenila obstanek v njegovi postojanki.

IZ RUSIJE.

Atentat na Trockega.

LIPSKO, 21. (Kor.) »Leipziger Abendzeitung« poroča iz Kijeva, da je bil izvršen na Trockega atentat, ki pa se je ponesrečil. Streljal je nanj neki vojak. — Isti list poroča dalje, da je ukrajinska vlada razkrila zaroto, ki si je nadela nalogo, da umori voditelja ruske mirovne delegacije, Rakovskega.

Gibanje proti ententi v Rusiji.

STOCKHOLM, 20. (Kor.) V Petrogradu in okolici se je vršilo nad tisoč shodov boljševikov, na katerih so bile sprejete resolucije za vojno proti ententi in za aretacijo državljanov ententnih vlasti. S fronte odposlane deputacije so naznanile, da so baltiški mornarji ustanovili poseben armadni zbor, ki so ga odposlali proti Angležem na Murmansko. Kommunistični odbor v Petrogradu je sklenil, da se mora zapleniti vsa lastnina svojcev ententnih držav.

Razkol v straaki kadetov.

MOSKVA, 20. (Kor.) »Izvestija« poročajo o neki konferenci kadetov, ki se je vršila v zadnjem času v Samari. Pri tej priliki se je vnovič naglašalo, da je delovanje kadetov v tesni zvezi z nepriznanjem Brest-Litovskega miru in končanjem vojne.

STOCKHOLM, 20. (Kor.) »Svenska Dagbladet« poroča preko Helsingforsa: Miljukov ustanavlja novo konstitucijonalno monarhistično stranko. Stara kadetska stranka se je vsled vprašanja, ali naj se program stranke revidira v Nemcem prijazni smeri ali pa ustanovi nova stranka, razcepila. Večina stranke je za novo stranko pod vodstvom Miljukova. Bivši ententi prijazni sklep osrednjega odbora je bil v slabo obiskani posebni skupščini v Moskvi zavržen.

Finska dobi državnega upravitelja?

FRANKOBROD, 21. (Izv.) Tukajšnji socijalno-demokratični list »Volksstimme« poroča: Princu Frideriku hessenskemu so svetovali, naj se za enkrat odreče finskemu prestolu in naj se za dobo petih let zadovoli z vlogo finskega državnega upravitelja.

Vprašanje Bosne in Hercegovine.

DUNAJ, 21. (Izv.) Ministrska predsednika baron Hussarek in dr. Wekerle sta bila danes sprejeta od cesarja v skupni posebni avdijenci, ki je veljala v prvi vrsti bosansko-hercegovinskemu vprašanju. Oba ministrska predsednika sta sporočila cesarju svoje nazore glede inkorporacije obeh dežel Ogrski. Kakor smo doznali iz avtentičnega vira, je baron Hussarek nasprotnik te priključitve in je odločen, za svojo osebo izvajati posledice iz tega stališča. Po razpoloženju, ki smo je ugotovili pri strankah poslanske zbornice, moremo reči, da se bodo vse stranke v prvih dneh meseca oktobra soglasno izreklo proti priklopitvi Bosne in Hercegovine Ogrski. Isto se pričakuje tudi od strank gosposke zbornice, kjer se pripravlja izjava v enakem smislu.

DUNAJ, 21. (Izv.) »Neue Freie Presse« poroča danes iz Budimpešte, da hočejo doseči Madžari rešitev bosanskega vprašanja v smislu priklopitve teh dveh dežel Ogrski, avstrijska vlada pa da je za to, da se priklopite Hrvatski in Slavoniji. — Predlaga se kompromis, po katerem naj bi se Bosna in Hercegovina priključili Ogrski, toda z omejitvijo, da se ti dve deželi kasneje pridružite Hrvatski. Ako bi se to vprašanje rešilo v tem smislu, se bo to zgodilo v svečanostni deklaraciji.

Poljski klub in davčne predloge.

DUNAJ, 21. (Izv.) Parlamentarna komisija poljskega kluba je sklenila v Krakovem, da bo njeno stališče napram davčnim predlogam v plenumu poslanske zbornice odvisno od stališča vlade napram poljskim zahtevam v Galiciji.

Nakupovalec živil aretiran na Ogrskem.

DUNAJ, 21. (Izv.) »Neuer Abend« poroča: Neki Marinczuk, ki se je pridejal naslov cesarskega svetnika in je baje po nalogu nadvojvode Friderika nakupoval velike množine živil na južnem Ogrskem, je bil aretiran. Kakor se je pa sedaj izkazalo, je bil Marinczuk v resnici pooblaščen od nadvojvode Friderika, da nakupi živila na Ogrskem.

Petdesetletnica poslanca Klofača.

PRAGA, 21. (Izv.) Poslanec Klofač obhaja jutri svojo petdesetletnico. Mesto Praga mu je podelilo častno meščanstvo. Jutri se priredi njemu na čast slavnost, na kateri bo govoril predsednik Češkega Svaza poslanec Stanjek.

»NARODNI DAVEK« NA ČEŠKEM PREPOVEDAN.

— Radi državi in Nemcem nevarne agitacije.

PRAGA, 21. (Kor.) V zadnjem času pod geslom »Narodni davek« v mnogih okrajih Češke zapričeta nabiralna akcija je na mnogih krajih zavzela oblike, ki so izzvale nastop oblasti. Propagandnimi dopisom so prilagali prireditelji češko besedilo, ki nasprotuje prostovoljnosti dejanja. Povabila vsebujejo tudi grožnje v slučaju neizplačanja in se na ta način poizkuša vplivati tudi na pripadnike nemške narodnosti. Namen nabiranja se v raznih okrajih različno označa. Prireditelji so si pridržali pravico, da razpolagajo z nabranim denarjem brez polaganja računov, postopanje, ki je v vojnem času tembolj čudno, ko posamezne teh oseb javno simpatizirajo s sovražniki Avstrije, torej nasprotniki od Avstrije same zaželjenega miru. Namestnik je zato prepovedal nadaljno nabiranje Narodnega davka. Prestopki bodo kaznovani.

Preobnova nemške vlade.

BERLIN, 21. (Izv.) Kot naslednika državnega kancelarja grofa Hartlinga imenujejo sedaj kodanjskega poslanika grofa Brockdorffa. Preobnova kabineta se bo najbrže izvršila šele pred sestankom glavnega odseka ajnstaga, mogoče celo šele pred sestankom zbornice. Gotovo je, da vstopita najmanj dva socijalna demokrata v novo vlado. Zahtevata, da dobi eden portfelj notranjega ministrstva.

Izgredi v Solnogradu.

SOLNOGRAD, 21. (Kor.) Četrtkovi izgredi se včeraj in danes niso več ponovili. V mestu in okolici vlada mir. V vsih obratih se je začelo zopet delati v polnem obsegu. Izgrede neodgovornih elementov obsojajo najstrožje ne samo vsi krogi občinstva, temveč tudi lokalni listi vsih političnih smeri.

Bolgarski odgovor na našo mirovno noto.

SOFIJA, 20. (Kor.) Ministrski predsednik Malinov je izročil danes avstro-ogrskemu poslaniku odgovor bolgarske vlade na noto grofa Buriana.

Volni krediti Francije.

PARIZ, 20. (Kor.) Zbornica je s 467 proti 4 glasovom sprejela kredite v znesku 12.2000 milijonov frankov za vojaške in izredne civilne izdatke v zadnjem četrtletju.

Nova skrivnostna bolezen na Španskem.

BERN, 20. (Kor.) »Progres de Lyon« poroča, da se je pojavila na Španskem nova skrivnostna bolezen, ki je občutna zlasti v madridski garniziji, kjer je zaznamovati že 4000 slučajev. Prvi znaki so isti, kakor pri španski bolezni, a se razvije potem naglo v tifus.

Bolgarski generalissimus operiran na ušesih.

DUNAJ, 21. (Kor.) Vrhovni poveljnik bolgarske armade, gnl. Žekov, je bil radi vnetja v srednjem ušesu, ki je prešlo tudi na kosti, v nekem tukajšnjem sanatoriju operiran. Operacija se je popolnoma posrečila.

Sestreljeni italijanski letalec.

FRANKOBROD, 21. (Izv.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz Lugana: Letalec Locatelli, ki se je udeležil poleta na Dunaj, je bil sestreljen nad Reko.

Bivši ukrajinski predsednik obdolžen poneverbe.

BERLIN, 21. (Izv.) Bivši ukrajinski ministrski predsednik Holubovič je obdolžen sokrivde poneverbe 5 milijonov mark, katero je zakrivil bivši poljedelski minister Kovalevski.

Wilsonova poslanica kongresu.

BERLIN, 21. (Izv.) Iz New Yorka poročajo: Predsednik Wilson nameraya nasloviti na kongres poslanico, v kateri navaja vzroke odklonitve Burianove mirovne note.

Poziv Narodnega Sveta.

Zgodovina človeštva stoji na pragu velikih dogodkov. Tudi za prihodnjost našega naroda je sedanja doba odločilna. Mi in naši otroci bomo uživali toliko svobode, kolikor si je sedaj priborimo. Sedaj je čas, da si ustvarimo srečno bodočnost za nas, ki živimo in za naše pozne rodove. Gorje, ako zamudimo te usodepolne trenutke!

Ker si je naš narod svest visokega pomena sedanjega časa, si je zbral »Narodni Svet« v Ljubljani i kot najvišjo politično stopnjo. »Narodni Svet« bo skušal lajšati bremena, ki težijo naš narod. On bo vodil borbe našega naroda

Da bo mogel premagati »Narodni Svet« ogromno delo, ga mora podpirati ves narod, ga mora podpirati moralno in gmotno. »Narodni Svet« ne more pobirati davkov, pač pa je dolžnost naroda, da si sam naloži ta davek svoji najvišji politični stopnji.

Delovanje »Narodnega Sveta« bo odvisno tudi od gmotnih sredstev, ki mu bodo na razpolago. Zato pozivljamo vsakogar, ki ljubi jugoslovansko domovino, da plača po svojih močeh narodni davek našemu vrhovnemu vodstvu »Narodnemu Svetu« v Ljubljani.

Prispevki se pošiljajo na naslov »Narodni Svet«, Ljubljana, sprejemala pa jih bodo za naš račun drage volje tudi upravništva naših listov.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1918.

Dr. Anton Korošec.

Tržaško vprašanje.

Danes se sestanejo v Trstu naši jugoslovanski in italijanski socijalni demokratje k skupni razpravi o »tržaškem vprašanju«. Mislimo torej, da ni napačno, če ob tej priliki nekoliko izpregovorimo o raznih načrtih, ki so se doslej pojavili v javnosti glede rešitve tega gotovo velevažnega vprašanja, pri čemer moramo poseči tudi nekoliko dalje, preko naših državnih meja.

Pomladi leta 1915., ko je šlo za to, da se mirnim potom rešijo sporna vprašanja med našo monarhijo in Italijo ter tako prepreči vstop Italije v vojno proti Avstro-Ogrski, je bil tedanji avstro-ogrski minister zunanjih stvari, baron Burian, pripravljen zadovoljiti italijanske aspiracije po »neodrešenem« ozemlju z odstopitvijo Trentina na eni in Goriške na desnem bregu Soče na drugi strani. Italijanske aspiracije pa so šle dalje: Gorico, Trst, Istro ter istrsko in dalmatinsko otočje po izbiri je Italija zahtevala tedaj zase ter opirala to svojo zahtevo predvsem na narodnostno načelo, češ da ji pripadajo ta ozemlja, ker so — italijanska. Pogajanja z monarhijo so se razbila, nasprotno pa je Italija sklenila z Anglesko in Francosko oni znameniti londonski dogovor, kateri priznava Italiji pravico na vse naše Primorje z Dalmacijo vred. In

---

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

Acajou je odprl vrata. Salluces je pazno premotril črnca in šel potem mimo njega, ne da bi rekel kaj. Ko pa sta bila v sobi, je vprašal Raphaela:

— Ali imate morda kako temno sobico, ki nima vrat na zunaj?

— Da.

— Kaj se nahaja v njej?

— Čevlji.

— Kje je?

— Tu, je dejal Raphael, kažoč vrata.

Salluces je pozvonil in dejal, ko je vstopil Acajou:

— Vaš gospod želi druge čevlje.

Acajou je stopil v temno sobico in Salluces je nemudoma zaklenil vrata za njim.

— Zaprl ste me! — je vzkliknil črnec.

— Vem, kanalja, — je odgovoril Salluces. — Če se ganeš ali poizkusiš priti iz te luknje, te ustrelim kakor steklega psa.

— Kaj naj pomeni to?

— Neobhodno potrebno je, da ta črni vrag ostane doma. Spada k onemu, kar vam imam povedati. Toda predvsem se slecite, dragi moj, in dovolite, da vas obvežem, kolikor se pač da, kajti kmalu boste potreboval ves svoj pogum in vso svojo moč.

Pes ni močno ogrizel Raphaela. Salluces je rane izmil in obvezal.

Potem pa je dejal Raphael:

— Sedaj pa sem vas pripravljen poslušati .... Govorite neprikrito .... Gotovo mi sporočite novo nesrečo. Nič ne de, ne upognem se pod nobenim udarcem, kajti kaj hujšega, kakor se mi je pripetilo danes, se mi ne more pripetiti več.

— Poslušajte me, — je odgovoril Salluces, — z vsem zaničevanjem, ki ga zaslužim, toda brez jeze, če vam je mogoče. Poglejte me, Raphael, stojim pred vami kakor pred sodnikom. Govoriti bi moral kleče, in če bi me sunil z nogo od sebe, bi storil prav, ker zaslužim to.

— Moj Bog! — je vzkliknil Raphael, — kaj mi poveste!

— Izpovedati se vam hočem, — je odgovoril Salluces.

* * *

Salluces se je izpovedal in njegovemu pripovedovanju je sledil dolg molk.

Raphael je izpregovoril prvi.

— Salluces, — je dejal ginjeno, — mislim, da pogum, ki ste ga našel, da ste mi priznal vse to, skoraj popolnoma opira sramotnost vašega dejanja .... Niste bil več svoboden; tiščal vas je železen jarem; vsemogočna tuja volja je obvladovala vašo .... Sedaj pa mi pomagajte rešiti Matildo, pomagajte mi, da se maščujem nad onim človekom, in odpustim vam vse, kar ste mi storil.

— Rešila bova vojvodinjo in se maščevala sama, — je odgovoril Salluces s trdnim zaupanjem človeka, ki hoče storiti, kar obljublja.

— Kaj morava storiti?

— Predvsem ne smeva izgubiti niti minute časa, kajti baron se bo varoval in se nama zna skriti.

— Potem pa se podvizajva.

— Biti pa morava previdna. Pravica je na najini strani, toda poskrbeti morava, da bo tudi moč. Ali imate orožje?

— Da, meče in pištole.

— Meči nama ne koristijo nič; do dvoboja ne more priti. Pokažite pištole.

Bilo je dva para pištol. Salluces jih je nabil, vzel sam dve, za ostali dve pa dejal Raphaelu, da naj ju vtakne v žep. Ko se je zgodilo to, sta stopila zopet v voz in se dala odpeljati k baronovemu stanovanju.

— Gospod baron je šel z doma, — je dejal sluga.

Italija je stopila v vojno z vojnim ciljem: osvojitvijo ozemlja z mestoma narodnostno mešanim, po večini pa izključno jugoslovanskim prebivalstvom, ozemlja z okroglo 400.000 Italijani in skoraj poldrugim milijonom Jugoslovanov.

Ta »sacro egoismo«, stoječ v največjem nasprotju z načelom samoodločbe narodov, kakor ga je proglasila ententa, ter načelom »brez osvojitev in brez odškodnin«, je bil in je, kakor vse kaže, tudi še dandanes vodilna misel uradne italijanske vojne politike, katera se je, vsaj do vstopa Amerike v vojno, odobravala tudi pri zaveznikih Italije, a ravno tako tudi splošno v vsej italijanski javnosti. Nasprotnika teh svojih vojnih ciljev je imela Italija v inozemstvu edino le v londonsko-pariško-amerikanskem Jugoslovanskem odboru, čigar cilj je v smislu kriške izjave Velika Jugoslavija, obsegajoča vse jugoslovansko ozemlje z jadransko obalo vred. Delovanje Jugoslovanskega odbora, opirajoče se predvsem na Wilsonove izjave o pravici samoodločbe narodov, je končno izzvalo v italijanski javnosti najresnejše pomisleke o upravičenosti vojnih ciljev italijanske vlade, in znaten del italijanske javnosti je začel ravno v teh osvajalnih namenih italijanske vlade spoznavati vzrok hladnosti Zedinjenih držav napram Italiji. Najodličnejši italijanski listi so se dvignili proti politiki ministra zunanjih stvari, Sonnina, in skoraj je bilo že videti, da je vlada pripravljena vsaj kolikortoliko popustiti. Kakor pa se je pokazalo potem, je končno zmagala menda vendarle Sonninova struja, ki vztraja na londonskem dogovoru in tako tudi na osvojitvi jugoslovanskega Primorja. Nasprotno pa da Italija prizna Jugoslavijo. Kakšno, o tem molče italijanski viri.

Stvar je kot taka torej zelo nejasna, še nejasnejša pa po sporočilu, ki je prišlo v svet po Sonninovem glasilu »Perseveranzi«, katero zatrjuje, da so jugoslovanski odposlanci v rimskem dogovoru letošnje pomladi izjavili, da so pripravljeni priznati italijanske pravice na Trst, Pulo, Istro in Dalmacijo, da pa so izjavili to le za zaprtimi vrati, boječ se, da ne bi jih zatajili njihovi rojaki, seveda rojaki v »neodrešenih« deželah, ki so vse drugačnih nazorov, kot pa oni, ki so podpisali rimski dogovor.

Iz tega sporočila Sonninovega glasila bi se torej dalo sklepati, da so tisti jugoslovanski zastopniki v inozemstvu, ali pa vsaj nekateri med njimi, ki so se meseca aprila letošnjega leta, ob priliki kongresa tlačenih narodov, pogajali z italijansko vlado, podpisali žujo dogovor, v smislu katerega naj bi Italija imela pravico prav do tistega ozemlja, kakor si ga lasti po londonskem dogovoru, torej do vsega našega Primorja, z Gorico, Trstom, Istro in Dalmacijo. Radovedni smo le, kaj naj bi po tem dogovoru še ostalo Jugoslaviji, ki jo baje namerava priznati italijanska vlada? Še bolj radovedni pa smo, kakšni in kateri so bili tisti Jugoslovani, ki so na tak način žrtvovali italijanskemu imperijalizmu ne samo skoraj poldrugega milijona Jugoslovanov, temveč tudi življenjski predpogoj Jugoslavije — Adrijo in predvsem tudi njeno prvo in glavno izhodišče v svet — Trst?!

Če govorimo torej o tržaškem vprašanju kot delu, sestavnem delu velikega jugoslovanskega vprašanja, moramo pač reči, da je to vprašanje v zunanjem svetu še popolnoma nerazjasnjeno, kakor je tudi še popolnoma nejasno jugoslovansko vprašanje samo, pri čemer pa je treba tudi odkrito izreči, da si očividno o njem niso na jasnem niti v inozemstvu delujoči Jugoslovani sami, kajti kako bi bilo drugače mogoče, da bi nekateri njihovi zastopniki podpisovali dogovor, s katerim prepuščajo Trst in vse ostalo Primorje Italiji, dočim pa je, kakor je razvidno iz zgoraj omenjenega sporočila Sonninovega lista, gotovo tudi takih, ki ne priznavajo Italiji pravice do Trsta in našega Primorja, ne glede na jugoslovansko prebivalstvo »neodrešenih« ozemelj, ki si splošno ne more niti pomisliti bodoče Jugoslavije brez Primorja, brez jadranske obali, brez glavnega izhodišča na morje, Trsta.

Ali in koliko se je v veliki inozemski javnosti razpravljalo posebej o tržaškem vprašanju, nam ni znano, ker nam, žal, niso dostopni zunanji viri; prepričani pa smo, da se je z italijanske strani storilo vse mogoče, da bi se Trst svetovni javnosti prikazal v čisto italijanski luči, kot popolnoma italijansko mesto, ki kot tako brezdvomno in brezprigovorno spada k Italiji. Ali se je z jugoslovanske strani storilo kaj v odgovor na to italijansko propagando, ne vemo; razkritje »Perseveranze« nam pa kaže, da so med jugoslovanskimi zastopniki v inozemstvu ljudje, ki ali sami ne poznajo nepreceniljive važnosti Trsta za bodočo Jugoslavijo, ali pa hočejo žrtvovati Trst in žnjim še velik kos drugega, izključno jugoslovanskega ozemlja posebnim, a gotovo ne občejugoslovanskim namenom.

Ta nejasnost v ciljih tam zunaj gotovo ni prospešna za našo jugoslovansko stvar samo, in še temnanj, ker je tudi tu med nami saminI še marsikaj nejasnega ravno tudi glede tržaškega vprašanja. Zato pa smatramo le za koristno, da se o stvari razpravlja kar največ tudi v naši domači jugoslovanski javnosti, da vsaj tu pridemo končnoveljavno do čistega. O tržaškem vprašanju bomo razpravljali odslej ob vsaki priliki, zlasti pa v zvezi s sklepi, ki nam jih poda danes se vršeča secijalno-demokratska razprava o tej stvari.

Ljudska prehrana na Goriškem.

Uradno se poroča, da se je v ponedeljek, 16. t. m., vršila v Gorici pod predsedstvom deželnega glavarja dr. Faiduttija seja deželnega gospodarskega sveta za Goriško in Gradiščansko, kateri je kot zastopnik namestništva prisostvoval dvorni svetnik Scarpa in kot odposlanec dunajske občine višji magistratni svetnik dr. Ehrenberg. Prisotni so bili tudi voditelji okrajnih glavarstev, predsedniki okr. gospodarskih svetov in prehranjevanjski nadzornik za Primorsko. Na dnevnem redu je bilo predvsem vprašanje deželne aprovizacije.

Iz posameznih, v seji podanih poročil je izhajalo, da so razmere ljudske prehrane v okrožjih, razdejanih po vojni, nezadovoljive, da pa je vsled posredovanja namestnika in deželnega glavarja pri osrednjih uradih pričakovati skorajšnjega zboljšanja teh razmer.

Deželni gospodarski svet se je nadalje bavil z vprašanjem naraščanja cen zaradi izvoza poljskih pridelkov iz dežele ter v zvezi s tem vprašanjem tudi z obdelovanjem zemljišč po tujih korporacijah. Po izjavah, ki sta jih v tem zadnjem vprašanju podala višji magistratni svetnik dr. Hoenberg in poljedelski vodja po dunajski občini v Fari v zakup vzetih posestev, da je dunajska občina pripravljena, del v Fari pridelanih pridelkov prepustiti deželi, je deželni gospodarski svet sklenil naprositi dunajsko občino, da bi z ozirom na razmere ljudske prehrane na Goriškem in Gradiščanskem zvišala količino pridelkov, ki naj bi ostali deželi.

Končno se je razpravljalo o vprašanju, kako bi se doseglo intenzivnejše obdelavanje zemljišč, in sklenilo, da dež. odbor vzame v zakup v deželi se nahajajoča zemljišča, ki so brez gospodarja, zlasti zemljišča Italijanov iz kraljestva ter jih da obdelovati po deželnem poljedelskem uradu sporazumno s poljedelskimi korporacijami.

Tako uradno poročilo.

Dvoje je v tem poročilu, kar kaže v vsej goloti neskončno brezglavost, obenem pa tudi že najskrajnejšo malomarnost goriškega deželnega gospodarstva in onega, ki ma stoji na čelu, deželnega glavarja dr. Faiduttija, glede najnujnejših potreb prebivalstva na Goriškem. Deželni glavar dr. Faidutti se je namreč, pač ne po svojem lastnem preudarku, temveč po neodoljivem pritisku drugih činiteljev, začel brigati za ljudsko prehrano v deželi, za katero se vse od začetka italijanske vojne sem morale skrbeti občine same in njihovi župani, navezani sami nase in dobivajoč kolikortoliko opore edino le pri političnih in tupatam tudi vojaških oblastih. Deželni glavar, mudeč se skoraj vse do zadnjega na Dunaju, se ni — naravnost povedano — brigal niti najmanje za to, kako prebivalstvo na Goriškem ali živi ali umira. Sedaj šele, po dolgih treh letih, je dr. Faidutti spoznal, da je treba storiti nekaj, da prebivalstvo, ki se vrača v po vojni razdejane kraje, ne pogine lakote. Treba je bilo šele dunajske občine, da mu je odprla oči, kako naj bi se poskrbelo za domače prebivalstvo.

Dunajska občina je že kmalu po pregnanju Italijanov vzela v zakup zemljišča v Furlaniji, da bi jih obdelavala zase. Dr. Faidutti je kot deželni glavar menda vendar vedel za to, in če prej sam ni uvidel, da bi bilo kaj enakega treba tudi za domače prebivalstvo, bi bil vendar lahko že spomladi poskrbel za to, da bi se posnemali Dunajčanje. Če je Dunaj lahko dobil spomladi in že prej 700 vojnih ujetnikov za obdelovanje polja, bi jih bil goriški deželni glavar ravno tako lahko dobil, če bi mu bilo kaj na tem, da se prebivalstvo preskrbi z živili. Toda ne! Šele sedaj, ko dunajska občina izvaža vagone za vagoni iz dežele, šele sedaj, ko čaka deželo glede ljudske prehrane to zimo pravcata katastrofa, katere ni več moč odvrniti, šele sedaj prihaja gospod deželni glavar z načrti o zakupu zemljišč, katera naj bi se obdelavala na deželne stroške za deželne potrebe, obenem pa prosjači pri dunajski občini, da naj vendar zviša kvoto pridelkov, ki jo je bila doslej pripravljena prepustiti deželi za dobroto, da se je v njej mogla bogato oskrbeti z živili, v veliki meri na stroške te dežele same.

Prebivalstvo goriške dežele je pač res lahko hvaležno svojemu deželnemu glavarju, da tako vneto skrbi za njegovo blaginjo, za njegovo zvonjenje po toči, ki je že pobila vse, kar se je dalo pobiti. — Hvala Bogu! Prihodnjega julija in avgusta bo tudi Goriška imela vsega dovolj. Samo dobro bi bilo, da bi nam gospod dr. Faidutti tudi še povedal, kdo vse učaka te dorote?!

I privilegiati e gli oppressi.

I tedeschi e i maggiari così diversi per costumi, lingua, coltura e razza hanno però di comune la volontà di edificare il proprio potere a spese degli altri popoli. I tedeschi e i maggiari abbenchè non legati da nessun vincolo, nè da tradizioni storiche — di quelle che dissipando la nebbia accumulatasi nel corso dei secoli possono in certi istanti splendere e ricordare le più simpatiche vicende di un passato comune —, nè da reciproca simpatia, pure ogni qualvolta un sangue più caldo, una fiamma di libertà s'infonde nelle vene aride di quei popoli che non conobbero che l'oppressione, eccoli come animati da un patto solenne ribadire le altrui catene. In questa pòco mirabile opera scompaiono tutte le differenze fra i tedeschi e i maggiari in modo che gli stessi oppressi non sanno distinzione nel giudicare i metodi in vigore al di qua e al di la della Leitha. Infatti queste due nazionalità privilegiate con tutto ciò che costituiscono una minoranza a fronte delle altre incluse entro i confini della Monarchia, seppero in tutti i tempi mercè alte protezioni e solo in parte con la loro perspicacia e con le loro arti politiche — che non hanno mai peccato di sincerità — attirare a sè il monopolio del Governo e a mezzo di questo il predominio assoluto. Con l'attuale sistema di province e con il dualismo i popoli slavi e latini si videro franzionati e quindi in maggior balia della prepotenza maggiara e teutonica che colse tutte le occasioni per dividerli in frazioni ancor più piccole, cercar di soffocarli allenando gli uni dagli altri, precludendo il loro sviluppo intellettuale con quei sistemi da me enumerati nell'antecedente articolo (**I diritti culturali degli italiani e degli sloveni**), ed infine regalandoli di una caterva di nomi differenti come suol farsi delle belve in un serraglio! Cosi, quantunque i Boemi, i Moravi, gli Slovacchi abbiano una sola nazionalità; per potergli più facilmente soggiogare, i diplomatici tedeschi e maggiari hanno trovato di proposito il dividere questa nazione in tre parti. Così pure una sola nazione formano gli sloveni della Carniola, della Stiria e della Carintia, i croati e i serbi inclusi nei vari paesi dal Danubio all'Adriatico; ma ohimè, da secoli vennero a bello studio divisi in più parti di cui una passò all'Austria l'altra all'Ungheria. Con questo smembramento si pensò di fare di queste terre slave ciò che i Germanici fecero della Prussia. Chi di noi ignora che la Prussia non era di origine germanica, e che questo paese è stato germanizzato? E noi italiani abbenchè formiamo una piccola minoranza nel complesso delle varie nazionalità della Monarchia non offriamo un esempio in minor proporzioni è vero, ma sempre un esempio? Italiani in Austria e i italiani in Ungheria! Se noi, e particolarmente i nostri fratelli del Trentino, dobbiamo subire il giogo dei teutoni, i nostri fratelli di Fiume non hanno da lottare contro i maggiari che vogliono ad ogni costo imporre la loro lingua in tutte le manifestazioni della vita cittadina? Ma qualcuno potrà osservare che Fiume è città libera e forse ancora tante altre belle cose; ma per lumeggiare in che consieta veramente la tanto vantata autonomia basta questo semplice aneddoto: un mio amico la scorsa settimana chiese una informazione ad una guardia di confine di posto alla Stazione ferroviaria; desiderate conoscere il tenore della risposta? Eccolo: **Qua noate parlare veneziano o croato ma tedesco o ungaro!!** Di questi grotteschi esempi se ne potrebbero formare dei volumi, tutti però dimostrano il gran divario o meglio l'abisso che corre fra la civiltà latina e quella tartarica o uralo-altaica come dir si voglia. Oggi però i maggiari si credono in buona fede maestri di civiltà tanto che non contenti di opprimere nazioni di coltura millenaria pretendono di legare a sè anche la Bosnia e la Dalmazia. A quanto sembra i loro degni amici tedeschi non sono contrari perchè a Vienna e a Budapest fra un inno e l'altro alla pace esterna si stendono contratti di compra-vendita di popoli senza chiedere pareri agli interessati. Si parla della Bosnia ignorando non solo i 2 milioni di serbi-croati ma tutti gli slavi della Monarchia! Dove sono i diritti di autodeterminazione dei popoli? **N. S.**

Za naše sirote!

»Organizacija oskrbnic vojaških sirot za Trst in okolico«, katera ima nalogo, skrbeti za dobrobit vseh slovanskih vojaških sirot v tržaškem okrožju ter jim po možnosti podeljevati bodisi materijalne podpore v denarju, obleki in obuvalu, ali pa moralne podpore, da se jim z nasveti, oziroma prizadevanji preskrbe primerne službe ter se jim tako pripomore k zboljšanju njihovih razmer in se obvarujejo pred zlom — je stopila v tretje leto svojega plodonosnega delovanja. Z dnem 1. aprila 1918 so se slovenske in deloma srbo-hrvatske in češke vojaške sirote strnile v **samostojni slovenski oddelek**, kateri šteje že nad **1150** slovanskih vojaških sirot, pripadajočih Trstu ter skoro vsem jugoslovanskim kronovinam monarhije, nekaj tudi češki deželi. In žalibog, število naših slovanskih sirot raste s strahovito brzino dan za dnem.

Vse dosedanje vojaške sirote in deloma njih družinski člani so bile preskrbljene v minulih dveh letih z obuvalom in obleko ter večjimi ali manjšimi denarnimi podporami, tako, da je organizacija izplačala v mimulem letu slovanskim vojaškim sirotam okoli 10.000 K denarnih podpor.

Poleg teh podpor so bile okrepčanja potrebne vojaške sirote vsako poletje, v dveh skupinah, deležne tritedenskega letovanja v morskem kopališču Ankaranu pri Kopru ter so bile o priliki božičnih praznikov vse obdarovane z raznimi šolskimi potrebščinami, slaščicami in oblačili, mlajše tudi z igračami.

Slovenski oddelek organizacije oskrbnic vojaških sirot stremi z vsemi svojimi **silami za** enako plodonosnim izvrševanjem svoje **naloge tudi** v bodočnosti ter želi, da **ne bi nikakor zaostajal** v svojem delovanju, dasiravno za čakajo posebno v teh težavnih časih silne moralne in materijalne težkoče.

Zato se obrača do slovanske javnosti **s prisrčno** prošnjo, **da mu priskoči na pomoč ter mu s tem omogoči, uspešno nadaljevati tako lepo pričeto** delovanje in vršiti delo usmiljenja in ljubezni do bližnjega, kakor si ga lepšega in vzvišenejšega ne moremo misliti, ter da pristopi kot član k našemu združenju oziroma pošlje denarne prispevke vsak po svoji moči. Vsak še tako majhen dar je dobro došel in se najhvaležnejše sprejme.

Članski prispevek za redne člane znaša najmanj **3 K na leto.**

Prispevek za dosmrtne člane je enkratni znesek **200 K.**

Ustanovni prispevek znaša enkratno svoto **1500 kron.**

Velečastite župne urade, slavna šolska vodstva in razna društva najprisrčnejše prosimo, da nam naklonijo razne denarne prispevke bodisi potom nabiranja ali potom raznih prireditev.

Na pomoč! Kliče osirotela vojaška deca, reveži med največjimi reveži, ker je siloma izgubila svoje zakonite zaščitnike in rednike. In zato naj bi naša iskrena prošnja našla odmev v vsaki slovanski hiši Trsta in okolice in se plodonosno razlegala tudi izven mej naše ožje domovine.

Ker je vsled čedalje večjega njihovega števila še mnogo vojaških sirot brez oskrbnic, prosimo najtopleje še druge gospe in gospodične, da sprejmejo to človeko- in domoljubno opravilo ter s tem pomagajo lajšati križev pot ubogih vojnih žrtev.

V imenu plemenite stvari izražajo vnaprej najiskrenejšo zahvalo

za slovenski oddelek organizacije oskrbnic vojaških sirot v Trstu:

Ilka dr. Stegnjeva, podpredsednica. **Antonija dr. Slavikova,** predsednica.

Fran Rus, blagajnik.

ŠENTVIDČANI, VPIŠITE OTROKE V SVOJO ŠOLO!

Razne politične vesti.

Vsenemška gonja proti poljedelskemu ministru grofu Sylvi-Tarouki. »Information« se v silno ostrem članku obrača proti vsenemški gonji proti našemu poljedelskemu ministru ter pravi: »Ako obrekovalna drhal blati svoje politične nasprotnike v Nemčiji, torej v lastni deželi, je to stvar, ki se mora rešiti v Nemčiji sami. Kar najodločneje pa se moramo zavarovati, če ta lepa družba, poslužujoč se tukajšnjih listov, postopa v Avstriji kot osvojeni deželi in si tu prisvaja ulogo sodnika nad vodilnimi politiki. Vsakega avstrijskega državnika, ki se drzne imeti svoje lastno politično prepričanje, ki se ne strinja z vsenemško modrostjo, nahruljajo, napadajo, obrekujejo in blatijo. Najbolj osovražen med temi avstrijskimi politiki je naš poljedelski minister, ker se ve o njem, da je Avstrijec in samo **Avstrijec ter zato pričakuje ojačenja monarhije od federativnega razvoja državnega ustroja.** Iz te notranje orijentacije sledi potem tudi zunanja smer politike grofa Sylva-Tarouke, ki se v marsičem, da, skoraj v vsem razlikuje od one vsenemške politike, ki je Nemčiji prinesla toliko sovraštva in to sovraštvo tako zelo razgrela.... Vladati se pravi predvidevati. Če torej grof Sylva-Tarouca od začetka vojne sem zastopa stališče, ki je sedaj zavzemajo nemški državniki pod vplivom gotovih dogodkov, je to njegova zasluga, ki je ni mogoče ceniti dovolj visoko. Kar se pa tiče dosedanjih uspehov politike njegovih vsenemških nasprotnikov jih je najti samo med pasivami nemške politike. Toda to je, kakor rečeno, čisto nemška stvar. Mi se moramo le najodločneje zavarovati proti posezanju teh gospodov na avstrijsko ozemlje. Tu nimajo iskati ničesar. Bodi povedano tem gospodom enkrat za vselej: **Mi smo zavezniki, ne pa sužnji nemške države....** Mi imamo dovolj naših vsenemcev in nočemo več uvoza takega blaga. In če se bo nadaljevalo zastrupljevanje s te strani, izpozna vendar tudi najpotrpežljivejši in najprizanesljivejši državni pravdnik, da se mora Avstrija zavarovati proti veleizdajalcem, njeni državniki pa proti obrekovalcem, četudi se kriljejo s prijateljsko zastavo.«

Grofa Tisze skrivnostni obiski na Hrvatskem. Hrvatsko časopisje se obširno bavi s potovanjem grofa Tisze, ki se mudi sedaj v Sarajevem. Listi naglašajo, da je to potovanje nedvomno v zvezi z jugoslovanskim vprašanjem. Grof Tisza poizveduje povsod o razpoloženju v narodu. — Razven s politiki srbsko-hrvatske koalicije se je sestal tudi z dr. Ivanom Frankom in banskim svetnikom Jankom pl. Jelačićem, ki je bil že ponovno imenovan kot banski kandidat. O čem se je grof Tisza razgovarjal s politiki, je mogoče razvideti približno iz izvajanj koalicijskega organa »Hrvatska Riječ«, ki se glase: Nobene izredne odredbe in tudi noben komisarijat ne more omajati našega stališča v bosenskem vprašanju. Mi se jih ne bojimo; zamogli bi le še bolj razpaliti narodne in politične strasti, vsled česar je dolžnost državniške umetnosti, da je skrajno previdna pri uporabljanju sredstev državne oblasti proti podanikom. Koalicija ne ureja svoje politike niti po sili, niti po boju. Vodstvo moči je danes veliko breme; ako bi se izkazalo, da to breme presega silo in da bi zamogio biti narodno blagostanje oškodovano, potem koalicija ne bo pomišljala niti trenotek in se poslužila takoj drugih sredstev pri vodstvu narodnih stvari.

Baron Spitzmüller o jugoslovanskem vprašanju. Skupni finančni minister baron Spitzmüller je izjavil poročevalcu »Az Ujsaga«, da je bila rešitev jugoslovanskega vprašanja poverjena njemu.. Izmed uradnih oseb da ne more nikdo podati nobene izjave o problemu. Morda še najprej grof Tisza, kajti on in general Sarkotič sta eksponenta vlade v tem vprašanju. Jako je želeti, da bi bile gospodarske niti med Ogrsko in Bosno in Hercegovino zvezane tesneje. Minister odpotuje prihodnji teden za osem dni v Bosno. Dalje časa se ne more tam zamuditi, ker se prične zasedanje delegacij.

Strah Madžarov pred Čehi. Znani češki pisatelj in pesnik, Ivan Machar, in višji režiser češkega Narodnega divadla v Pragi, pisatelj Jaroslav Kvapil, sta se hotela kot zastopnika čeških pisateljev odpeljati v Ljubljano k otvoritvi tamkajšnjega Narodnega gledališča. Iz Ljubljane sta sklenila napraviti kratek izlet v Zagreb, toda praška policija jima za Zagreb ni hotela napraviti potnih listov. Vzrok je seveda čisto jasen: Madžari se boje, da ne bi morda koga »polnjšala« na Hrvatskem in zato jim je bila praška policija takoj na uslugo.

Hussarekovo državno šušmarstvo. Pod tem naslovom piše celovški »Mir« med drugim: Baronu Hussareku je kot bivšemu naučnemu ministru dobro znan boj koroških Slovencev za slovensko šolo. V tem boju smo zmagali v vseh slučajih (l. 1910. in 1911.) v zadnji inštanci, pri — državnem sorišču, ki je razsodilo, da je naučno ministrstvo kršilo § 19, toda ta »dolžnost javnega življenja«, — da se izrazimo s Hussarekom — je ostala samo — na papirju. Slovenska deca se je nadalje vzgajala v koroških šolah tako, da se ni naučila ne pisati ne brati v materinem jeziku in da se ji je še naprej vcepljal v šoli strup sovraštva do lastnega naroda. Tako smo se kulturno razvijali, da v naših šolah ni bilo slišati prelepih slovenskih narodnih pesmi, marveč je iz grl slovenskih otrok zvenela »Die Wacht am Rhein«. Slovenskim otrokom je še nadalje fanatično nemško učiteljstvo pobiralo celo — slovenske katekizme, in noben § 19 in nobena vlada temu kulturnemu škandalu ni naredila konca. Po vseh uradih v slovenskem delu Koroške sedijo tujci, ki šikanirajo naše ubogo ljudstvo. V slovenskem velikovškem okrajnem glavarstvu so bili med vojno prestavljeni zadnji slovenski politični uradniki in so bili zamenjani s »Volksratovci«. Tak svoboden in slajen razvoj je osrečeval koroške Slovence v preteklosti. G. Hussarek bi nas s tako »svobodo« rad osrečeval še zanaprej.

Atentat na Trockega. Iz Stockholma se poroča, da je bil v Sojaščih izvršen na Trockega atentat s samokresom. Trockij je bil na levi rami lahko ranjen. Atentator, pristaš socijalnih revolucijonarjev levega krila, ki je bil takoj aretiran, je izjavil, da je obsodila njegova stranka Trockega na smrt.

Romunija zopet pod vplivi entente. — Bukareški mir še vedno ni ratificiran. V koliko zadene tozadevno krivda Marghilomanovo vlado, oziroma bolje rečeno višjo vlado v Jašu, nas toliko ne zanima. Ministrski predsednik Marghiloman, ki mu delajo v Jašu velike težkoče in ovire, je izjavil, da bo vsekakor ratificiran še pred novembrom. Toda zdi se, da žive gotovi krogi v Romuniji v nadi, da bi se Romunija z zavlačevanjem ratifikacije končno ii sploh zamogla izogniti. In ravno na to deluje ententa z vsemi silami. V Jašu, kjer prebiva kraljeva rodbina in v nezasedenem delu Romunije sploh, prebivalstvo očividno še vedno simpatizira z entento. Zlasti v zadnjem času se je pod vtisom vesti z bojišč pojavila v Romuniji agitacija, ki deluje nič manj kakor na novo priključenje Romunije na stran entente in na novo vojno napoved osrednjima vlastima. Agitatorji se ne strašijo pri tem nobenih žrtev in pravijo, da je ravno sedaj napočil čas, da se Romunija maščuje za ponižanje v Bukareštu. Duša vsega tega gibanja je kraljica, ki kar očitno kaže svoje simpatije za entento. Kralj sam se drži sicer nekoliko rezervirano, kakor l. 1916, vendar pa je izven vsakega dvoma, da bi v danem slučaju z veseljem odnehal. — Prestolonaslednik pri tem sploh ne prihaja v poštev, ker se je iz zasebnih vzrokov popolnoma umaknil iz političnega življenja. Za Marghilomanovo vlado je nastala radi tega nevarnega rovarjenja pristašev entente težka odgovornost in bo morala paziti zlasti na to, da se gibanje, čegar ognjišče se nahaja v Moldaviji, ne zanese tudi v zasedeno ozemlje, kar bi imelo jako težke posledice. Vsekakor morate biti osrednji vlasti napram Romuniji jako previdni in vedno na straži, da ne boste zopet presenečeni, česar se seveda pri sedanjih razmerah še ni bati.

Dragiljska doklada za državne nameščence.

Dragiljske doklade za državne nameščence se urede tako-le:

V I. činovni razred uvrščeni državni uradniki in učitelji dobe: V 1. razredu 1596 K, v 2. razredu 2196 K, v 3. razredu 2604 K, v 4. razredu 3000 K, v 5. razredu 3396 K, v 6. razredu 3804 K, v 7. razredu 4200 K, v 8. razredu 4596 K. Za suplente in asistente na državnih srednjih in nižjih učnih zavodih z manj nego 4 leti vračunljive službene dobe, dalje za vsenučiliške asistente (konstrukterje) z manj nego štirimi leti vračunljive službe, ne dobe, je letna doklada določena na: v 1. razredu 1212 K, v 2. razredu 1476 K, v 3. razredu 1884 K, v 4. razredu 2280 K, v 5. razredu 2676 K, v 6. razredu 3084 K, v 7. razredu 3480 K, v 8. razredu 3876 K.

Po dovršeni štiriletni službeni dobi znaša doklada letno: v 1. razredu 1320 K, v 2. razredu 1800 K, v 3. razredu 2208 K, v 4. razredu 2604 K, v 5. razredu 3000 K, v 6. razredu 3408 K, v 7. razredu 3804 K, v 8. razredu 4200 K.

Za suplente po dovršeni šestletni službi in za visokošolske asistente (konstrukterje) po šestletni službi v tej lastnosti znaša doklada letno: v 1. razredu 1596 K, v 2. razredu 2196 K, v 3. razredu 2604 K, v 4. razredu 3000 K, v 5. razredu 3396 K, v 6. razredu 3804 K, v 7. razredu 4200 K, v 8. razredu 4596 K.

Za poduradnike in sluge, dalje za moštvo varnostne straže (uniformirana varnostna straža, civilno-policijska straža, policijski agenti) in finančne straže, kakor tudi za višje jetniške paznike in jetniške paznike v kaznilnicah in sodnih zaporih, za pisarniške pomočnike in pomočnice in polno zaposlene pomožne sluge, za uslužbence z manj nego 1400 K letne plače in za uslužbence, katerih penzijska podlaga za tekočo pokojnino znaša manj nego 1400 K, je določena doklada na: v 1. razredu 1212 K, v 2. razredu 1476 K, v 3. razredu 1776 K, v 4. razredu 2076 K, v 5. razredu 2376 kron, v 6. razredu 2676 K, v 7. razredu 2976 K, v 8. razredu 3276 K.

Za uslužbence, katerih penzijski temelj znaša najmanj 1400 K, je določena letna doklada na: v 1. razredu 1308 K, v 2. razredu 1668 K, v 3. razredu 1968 K, v 4. r. 2268 K, v 5. razredu 2568 K, v 6. razredu 2868 K, v 7. razredu 3168 K, v 8. razredu 3468 K.

Uslužbenci, katerih penzijski temelj znaša najmanj 1800 K, dobe letno: v 1. razredu 1500 K, v 2. razredu 1860 K, v 3. razredu 2160 K, v 4. razredu 2460 K, v 5. razredu 2760 K, v 6. razredu 3060 K, v 7. razredu 3360 K, v 8. razredu 3660 K.

Razen tega prevzame država do konca junija 1919 v plačilo vse davke, službene in kolkovne pristojbine ter obvezne pokojninske prispevke.

Naredba stopi v veljavo s 1. oktobrom tek. leta.

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠLJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

Aprovizacijske stvari.

GOVEDINA ZA NEIMOVITE SLOJE.

Danes, v nedeljo, se bo nadaljevala včeraj pričeta prodaja govedine za neimovite sloje v naslednjih mesnicah: Gatznig, Škedenj 50, Benedettich, Piccardi 28, Rapotez, Giulia 70, Fonda, Settefontane 35, Godina, Škedenj 138, Spangher, Barkovlje 99, Punter, Gornja Greta, Zwetan, Sv. Ivan-Vrdela, Pangoni, Giulia 18, Borzer, Tigor 10, Rizzian, dell'Istria 1, Del. zadruge, Settefontane.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 23. sept. do 28. septembra (10 razdeljevanje) se bodo mogla proti preščipnjenju izkaznice za živila na št. 10 in predložitvi izkaznice **za nakup kruha** dobiti **poleg dnevnega odmerka 200 gramov (20 dek) kruha in dodatka 140 g (14 dkg)** za delavce pri težkih delih, ki ostaneta nezmanjšana, naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije in sicer na osebo in teden:

TESTENINE.

pol kilograma testenin po K 4·40 kg.

JAJCA.

dve jajci po 1 K komad; za neimovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico) po 80 vin.

SUHA ZELENJAD.

10 dkg suhe zelenjadi po K 11·— kg.

CIKORIJA.

eno osminko kg cikorije po K 9·60

SOL.

eno osminko kg soli po 28 vin. kg.

KIS.

eno osminko litra kisa po 52 vin.

Ta teden dobe kis lastniki izkaznic za kuhinje in ubožnico.

OLJE.

Na vsakih 6 odrezkov uradne izkaznice za maščobe, veljavnih za čas od 23. do 29. sept., se bo dobila proti predložitvi izkaznice za živila, izkaznica št. 15 na katero se bo dobilo v običajnih prodajalnah do vštete sobote 5. okrobra po 6 centilitrov olja po K 28, za neimovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico) po K 14 liter.

Za dobavo olja morajo vsi brezpogojno izročiti male izkaznice in predložiti istočasno legitimacijsko izkaznico za meso in maščobe, ki se preščipne na št. 7.

DODATNE IZKAZNICE ZA MAŠČOBE.

Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dodatne izkaznice za kruh in do dodatne izkaznice za maščobe z odrezki, zaznamovanimi s črko S, dobe proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavnih za čas od 23. septembra do 29. septembra in predložitvi izkaznice za nakup kruha št. 88 ter morejo nanjo do vštete sobote 5 okt. v običajnih prodajalnicah dobiti 3 centilitre olja. Cena K 28 liter. Izkaznicè št. 87 za 3 dkg slanine veljajo do sobote 28. septembra.

IZKAZNICE ZA GOVEDINO.

Tekom tega tedna se razdele izkaznice št. 56 za govedino in za neimovite sloje tudi izkaznice št. 56 toda z rdečo črto.

REDILNA MOKA ZA STARCE, BOLNIKE IN OTROKE.

en zavoj redilne moke ¼ kg, po K 1·40 zavoj. Tekom tega tedna se preščipne št. I. rumenih in št. III. sivih izkaznic, veljavnih za meseca september in oktober 1918. Tekom tega tedna se preščipne I. IV. izkaznica za naravno mleko.

JAVNE KUHINJE IN UBOŽNICA.

Lastniki izkaznic za javne kuhinje in ubožnico dobe ta teden: osminko kg cikorije, osminko kg soli in osminko litra kisa.

Domače vesti.

Ustanovitev obnovitvenih svetovalnic za Primorsko in ugotavljanje vojne škode. Namestništvo sporoča: Kakor kaže izkušnja, prebivalstvo ni dovolj poučeno o stvareh vojne škode, vojnih dajatev, pravic civilnih vojnih oškodovancev ter o delovanju vojnokreditnega zavoda za južno ozemlje in obnovitveni akciji, da bi moglo primerno uveljavljati svoje upravičene zahteve in si izposlovati za obnovo potrebno državno podporo. Da ugodi prebivalstvu v tej smeri, je namestništvo ustanovilo obnovitvene svetovalnice, ki pričnó delovati 20. t. m. Te svetovalnice bodo dajale prebivalstvu nasvete v vseh vprašanjih, tičočih se vojne škode in obnovitve, na pomagale pri sestavi prijav in prošenj, dajale pojasnila, kaka odškodnina mu gre, za kake podpore more prositi itd. Dajale pa bodo na podlagi izkušenj tudi nasvete in predloge oblastim, kako naj se zbolišajo obstoječi predpisi. Sedeži in področja svetovalnic so navedeni spodaj. V krajih, kjer ni svetovalnice, opravljajo okrajna glavarstva in občinski uradi njihove posle. Obenem z ustanovitvijo svetovalnic se prične tudi ugotavljanje vojne škode. Pripominja se, da zakonitih določeb o odškodnini za vojno škodo doslej ni in da imajo ta ugotavljanja le informativen značaj. Ugotovitev vojne škode se izvrši na prijavo oškodovanca. Prijave se ali dajo ustmeno na zapisnik pri svetovalnicah ali pa se s posebnimi obrazci, ki se dobe pri svetovalnicah brezplačno, dopošljejo svetovalnici. Rok za prijavo se zasedaj ni določil. Doslej so se ustanovile naslednje svetovalnice: **Dunaj:** za veletrgovino in veleindustrijo na Goriškem in Gradiščanskem na sedežu goriške trgovinske zbornice na Dunaju I. Stubenring 8, za vse ostale poklicne kroge pri pomožnem odboru za begunce z juga na Dunaju I. Landskrongasse 1. — **Ljubljana:** pri pomožnem odboru za begunce z juga za vse poklicne kroge. — **Trst:** beguński odbor v ul. Madonna del mare št. 2, za vse poklicne kroge. — **Pula:** pri vojnopomožnem uradu za vse poklicne kroge. — **Gorica:** za malo in srednjo trgovino pri trgovinski in obrtni zbornici v Gorici; za malo obrt pri zavodu za pospeševanje obrti v Gorici; za vse druge poklicne kroge mesta Gorice, občine Ločnik, potem tržiškega in gradiščanskega okraja pri pomožnem odboru za begunce z juga v Gorici ul. Municipio 4. Ta svetovalnica ima zaupnike v Furlaniji in potovalnega instruktorja. — **Tržič:** za malo obrt, malo trgovino in delavstvo teh nameščence obrtnih obratov v tržiškem in červinjanskem okraju. Potem v **Tolminu, Sv. Luciji, Bovcu, Kobaridu in Cerknem** za vse prebivalstvo teh okrajev. Poleg tega se nameravajo ustanoviti posebne svetovalnice za posamezne skupine udeležencev. Doslej je slovensko veleposestvo ustanovilo tako svetovalnico v prostorih Kmečke banke v Gorici na Kornju za svoje pripadnike.

Vpisevanje v šentvidsko šolo (ulica Franca 5) se vrši danes, v nedeljo, 22. t. m., od 9 do 11 dopoldne. Jutri, v ponedeljek, 23. t. m., pa od 9 do 11 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. Vpisovali se bodo dečki in deklice za prvi in drugi razred. Kdor ima šologodnega otroka v tem okraju, naj ga vpiše v šentvidsko šolo. Tudi oni starši naj pridejo, ki so svoje otroke vpisali pri g. kapelanu V. Sčeku, ali kje drugje.

Kaj je s petrolejem?! V juliju je bila izdana naredba, glasom katere se ne bo dobival petrolej ves julij in avgust. Ker pa je zavladala splošna nezadovoljnost zaradi tega, so obljubili, da bodo razdelili v Trstu-**izjemoma** kako malenkost. Pretekel pa je julij in tudi avgust, ali petroleja, vkljub dani obljubi ni bilo. No, začeli pa so razdeljevati **izkaznice** za petrolej. Ko so jih razdelili, smo se nadejali, da dobimo vendarle petrolej, ali zmotili smo se. Razglasili so, da kdor še ni iz kakega tehtnega razloga dobil izkaznic, da jih lahko še dobi. In tako čakamo na prepotrebni petrolej, kajti izkaznice se žalibog ne dado porabiti za razsvetljavo. Skrajni čas je, da pričnejo razdeljevati petrolej, še posebno sedaj, ko imamo zopet normalen urnik ter se je pričel šolski pouk in se morajo učenci zvečer učiti. Pripomniti nam je še, da dobivajo v Ljubljani že petrolej in to v znatnih množinah.

C. kr. drž. realka v Gorici. Šolski pouk se prične v mesecu oktobru, ko bodo izvršene poprave poslopja nemške gimnazije. Učenci, ki žele vstopiti v realko ali pa v laški oddelek pripravljalnega razreda, naj se oglasijo po dopisnici do 1. oktobra 1918 pri ravnateljstvu tega zavoda v ulici v **Stračice 38.** Goriški begunci se obenem lahko priglasijo glede sprejema v dijaški konvikt. Čas vpisovanja in sprejemnih izpitov se razglasi pravočasno.

Oskrbnicam vojniških sirot na znanje. Da pride v osebni stik z oddaljenimi oskrbnicami vojniških sirot in vojniškimi vdovami, je odredil slovenski oddelek organizacije oskrbnic vojniških sirot, da bo odslej uradoval tudi enkrat predpoldne in sicer **vsako sredo od 10 do 12.** Tako upamo, da ustrežemo v prvi vrsti oskrbnicam in vojniškim vdovam iz Zgornje okolice, katerim je bilo zlasti v zimskem popoldnevnem času zelo težavno priti v urad. Ostali dnevi ostanejo nalspremenjeni, tako da posluje slovenski oddelek odslej naprej vsak **ponedeljek in četrtek od 4 do 7 pop. in vsako sredo predpoldne od 10 do 12.** Poslednjega dneva prosim, da se poslažijo v prvi vrsti zgornjeokoličanske oskrbnice in vojniške vdove.

Starši, ki imate otroke na prebrani v Antunovcu v Slavoniji. Ponovno Vas prosim, da pošljete otrokom, če niste še tega storili, kar morete obleke in obuvala. Najbolje je, da se domenite med seboj, da nese ena mati za več otrok, ker vožnja stane mnogo in je jako naporna. Vašim otrokom se v Slavoniji prav dobro godi; bodite brez skrbi. V preteklih dnevih sta bili dve materi v Slavoniji pri otrocih. Le vprašajte po teh naslovih: Ana Buzaj, Škedenj št. 900 in Ivana Zerjal, Škedenj št. 902. Radevolje Vam bodete oče povedali, kako je z Vašimi otroki. Kdor misli obiskati otroke, naj se poprej oglasi pri meni, da mu dam potrebna pojasnila. Pri meni dobi tudi potrdilo, da ima res otroka na prebrani v Slavoniji, ker drugače se lahko zgodi da ga ne puste skozi Zagreb. Valentič, šolski voditelj.

Iz železniške vojne kuhinje. Pišejo nam: Mi državni železničarji, ki smo oddali svoje živilske izkaznice naši vojni kuhinji, smo zelo radovedni, kako to, da ne dobimo tistih stvari, ki jih dobivajo ljudje, ki so vpisani v drugih vojnih kuhinjah, dasiravno so tudi oddali svoje izkaznice kuhinjam. Tako ne dobimo n. pr. sode. Dobili je sploh nismo nikoli. Sode menda vendar ne kuhajo nam za hrano?! Prejšnji teden so dobili vpisanci pri drugih vojnih kuhinjah eno osminko cikorije, osminko soli, osminko litra kisa in četrtinko sode. Ali pa vsega tega ne dobimo nič. Obenem pa bi tudi opozorili pristojne činitelje na to, da bi nekoliko pogledali, kako se kuha kava v naši kuhinji. Radi bi namreč vedeli mi, koliko cikorije se porabi za to »kavo« in koliko sladkorja devajo vanjo. Kavno zmes in sladkor menda odnaša burja, ker dobivamo samo »cikorijo« skoraj čisto brez sladkorja. Ali bi ne bilo dobro, da se napravi mreža okoli kuhinje, da nam burja nazadnje ne odnese še kuharic?!

»Goriška Straža«. Z datumom 19. t. m. je izšla v Gorici prva številka novega tedenskega glasila SLS na Goriškem, z imenom »Goriška Straža«. V programnem uvodniku pravi med drugim: »V narodnem oziru je naš smoter svobodna Jugoslavija pod habsburškim žezlom. To je naš ideal, ki ga bomo skušali doseči skupno z rodnimi brati Hrvati in Srbi. Izvrševali bomo zaduje naročilo voditelja dr. Janeza Kreka, da moramo namreč vsi, ki smo seme izkrvavelega naroda, delovati iz vseh moči, da ustvarimo svobodno in srečno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom«. — Članek zaključuje z besedami: »Vse za vero in svobodno in srečno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom!«

Razpisana je štipendija iz ustanove Merzio de Tommasini, v letnem znesku 1132 K, določeno dijaku, pristojnemu v tržaški občini, ki obiskuje medicinsko fakulteto na Dunaju. Štipendijo podeljuje zdravniški kolegij tržaške mestne bolnišnice. Pravilno opremljene prošnje naj se vlože do 20. oktobra t. l. pri mestnem magistratu.

Žensko prispevanje (za slovenske vdove in sirote), vabi vljudno vse nabiralke na sestanek, ki se bo vršil v soboto, 28. t. m., od 4 do 6 pop. v Slovanski čitalnici.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA v TRSTU
Ulica Pontaross vogal ul. Maria Teresa. - Lastna palača.
Delniška glavnica K 120.000.000. - Rez. zaklad K 41,500.000
Izvršuje kulantno vse bančne in menjalnične transakcije.
Uradne ure od 9—1 pop.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Najmanjša pristojbina znaša 80 vinarjev.

Ortnar, oženjen ali samec, z otroki ali brez njih, se sprejme takoj za okrevališče c. kr. drž. železnice Ponto Apollo v Izoli celoletno. — Prosilci (vpokojenci ali sorodniki uslužbencev) naj se obrnejo naravnost na vodstvo omenjenega okrevališča. 2765

Dolgo zimsko suknjo zamenjam za krompir ali pa prodam. Percho, ul. Parini 11/IV. 2761

3 štedilnike s pečjo in kotlom za vodo prodam. Britz, vratar ul. nadvoj. Jožefa 14. Od 9—12. 2763

Ženski čevlji, novi, črni, visoki in močno narejeni, št. 37 in 38, se zamenjajo za živila ali prodajo. Ulica Rossini 22, III. vr. 9. 2766

Izgubila se je na Greti ženska svilena torbica z železniško legitimacijo, potnim listom (plavim) ter denarnico. Pošteni najditelj naj jo prinese proti nagradi na naslov: Greta Zgornja št. 391. 2733

Šivalni stroj „Singer" se proda za 90 K. Ulica Barriera 7. 2732

Prodam poročno sobo in kuhinjsko opravo. — Sušelj, ul. Remota 3, II. 2769

Sprejme se vrtnar z majhno družino. Dobi stanovanje in dobro plačo. Naslov pove ins. odd. Edinosti pod št. 2762. 2762

Dekla za družino s 3 otroki se išče, Barkovlje Hotel Meable. Ni treba čakati v vrstah. 2760

Dekle z dežele se išče v službo k zakonski dvojici brez otrok. Ulica Carintia 21, III. vr. 10. 2763

Proda se naslednje krasno pohištvo: zakonska soba, tudi posamezno, postelja z vzmetom, omara s 4 predali in dve stolici za sobo. Solitario 29, I., Karnat. 2771

Hišica ali stanovanje z vrtom se išče v najem. Ponudbe pod „Takoj" na ins. odd. A 10

Divan v dobrem stanu z galerijo, rdeče blago se proda v ul. Amalia 31, V. Dugolin. 2764

Prodam krogle iz slonove kosti za biljar, s plavimi kesami „S Martin". Pošlja se po povzetju. Dugulin, ul. Amalia 31, V. 2764

Trgovec 26 god. star posjeduje veči imetak želi se upoznati u svrho ženidbe sa naobraženom gospojicom od bolje obitelji, 16—26 god. starom. Prednost imadu crnke. Ponudbe slati na upravu lista pod „Primorac". 2765

Dvojica se v najem mlatilnica in čistilnica za pšenico in ječmen. Pojasnila daje D. Tomadin, Katinara štev. 416. A 17

Na prodaj so stavbišča na različnih krajih mesta in okolice, pripravna deloma za industrijske naprave, deloma za hiše in dvorce. Za pojasnila je pisati pod šifro „A. R." na ins. odd. Edinosti. 2724

Nemščino in francoščino za začetnike in višješolce uči vestna učiteljica. 12 K mesečno. Ulica Acquedotto 33, IV. levo. 2620

Vreče vsake vrste kupuje in plača po najvišjih cenah Fran Babič v Trstu ul. Molino grande št. 20. 2779

Zdravnik za kurja očesa, pooblaščen, sprejema od 1—4, ob nedeljah od 9—12 Piazza della Borsa 7, II. Zuban. 2662

Služba išče knjigovodja in računovodja, prost vojaščine, izvežban potovalec, znan v Istri in Dalmaciji. Prijazne ponudbe pod „Eksport" 94 na ins. odd. Edinosti 2753

Kadi odhoda prodasta se ali zamenjate z živili dve vinski kadi. Miha Vodopivec (po domače Napoleon) Barkovlje 488. 2754

Kupujem staro in novo pohištvo, cunje, bombaž itd. Ulica Bosco 10. 2710

Gospodična, vešča v poučevanju citer, se išče. Ponudbe pod „Citre" ins. odd. Edinosti. 2728

Proda se pet že rabljenih železnih peči in dve banji. Od 2—4. Nicolo delle Vide 5 2752

Dam živila za novo ali dobro ohranjeno letno obleko za 21 letnega mladeniča: Ponudbe pod „Obleka 21" ins. odd. Edinosti. 2759

Dva inteligentna gospoda želita znanja z dvema enakima gospicama, starost 18—20 let. — Ponudbe, če mogoče s sliko pod „Ferdo, Radislav" na ins. odd. Edinosti. 2856

Dva inteligentna gospoda želita znanja z dvema enakima gospicama od 17—21 let. Dopisi ako mogoče s sliko na inser. odd. Edinosti pod „Vladko, Srečko". 2755

Sprejmejo se takoj mizarji in kočijaži in tapetnik. — Corso 47, Pogrebno podjetje. H. Stibil. 2757

Ročni mlin, angleško ključavnico in stiskalnico za krompir prodam. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 2729

Proda se dvorec (vila) z zemljiščem. Mose Scala Santa 223, Rojan. 3218

Proda se plav, svilen nov klobuk in moški lakasti čevlji št. 41. Ulica Traversale al Bosco 3, I. Gorenz.

Andrej Purič (kovač), Trst, ul Media, proda več vsakovrstnih štedilnikov in drugih potrebščin, ter izvršuje vsako popravljanje na svoje stroške. 2724

Anton Bremic, Rojan št. 9. pri cerkvi ima na razpolago okoli 30 hl vina, belega in črnega. — Pokusi se vina lahko vsak večer od 6 do 9. 2746

Štokova trgovina sprejme takoj poštenega in krepkega dečka, ki naj se predstavi z očetom ali materjo. 2750

Zdravljenje krvi z Rod Lefecteure (sirup koncentriranega Salsapariglia vulgo extrakt) Najboljši in najuspešnejši pripomoček za čiščenje krvi. Lekarna Codermatz, ul. Riborgo 17 1301

„Kreosotina" (mlečni kreosotov sirup) najboljši pripomoček proti kroničnemu kataru in bolezni dihalnih organov. Izdeluje lekarna Codermaz, Trst, Ul. Riborgo 17, D 7

Na prodaj so tri molzne krave. Naslov pove ins. odd. Edinosti pod „Krava št. 3220". 3220

Kupi se dvorec ali hiša z zemljiščem blizu mesta; plin, voda. — Vrednost do 35 000 kron. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „Dvorec ali kiša". 2743

Kupi se klavir (E merich Betsij) odlikovan na razstavi v Monakovem, z velikovinsko ploščo, z izbornim kladvičjem, sijajnim melodičnim glasom, ul. Fabio Severo 16. III. n. levo. 2751

5-10 hl izbornega jabolčnika kupi Puklavec, ulica Geppa 23. 2730

Učiteljica (puške ili gradjanske škole) za poučavanje hrvatskog i talijanskog jezika kaošto i drugih školskih predmeta odrasliјoj djevojci, traži se. Ponudbe pod „Istranka" Ins. odd. Edinosti. 2732

Na Acquedottu 13, vogal Gelsi se kupuje bombaž od 8—10 K, vreče originalne 8—10 K, vreče za cement 2·50—3 K, cunje 80 vin., steklenice 30 vin. P 27

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterije in drobnine. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19. 3147

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Sprejem ženskih pomožnih moči.

Za armadno območje se še sprejmejo:

dobre pisarniške pomožne moči, kuharice za častništvo in moštvo, delavke, ordonancke itd. Prijave in pojasnila ob delavnikih od 9 do 10 in od 4 do 5 v nabavljalnici (ul. Torrente, oskrbovališče).

Vreče

nove in stare, vsako množino, kupim in plačam po najvišjih dnevnih cenah. — ADOLF NAGEL, ul. Squero Nuovo št. 3. Išče vešče posredovalce za mesto in okolico

Srbež,

kraste, lišaj, garje in sploh kožne bolezni ozdravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** — Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek **Paratol** za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov: **Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta VII/51 Rózsa utca 21.**

Razglednice.

Umetniške slave, prirodne, ljubavne itd. 100 kosov samo K 20. Razpošilja se po povzetju. Naslov. Martin Cagar Veliko trgovište (Hrvatska).

Vreče

kupuje, plačujoč po najvišjih cenah E. BARUCH, Trst, ul. Boschetto štev. 2.

Zemljišča,

polja, vile (dvorci) hišice, hiše v mestu in okolici se prodajo. Parmčič, ul. Maiolica št. 10, III. Od 2½ do 5 pop.

Gospodarska zadruga v Selu na Vipavskem

r. z. z n. z.

vabi svoje člane k letnemu

občnemu zboru,

ki se bo vršil

29. septembra 1918 v zadružnem radu ob 4 pop.

Dnevni red:

1. poročilo načelništva.
2. Potrjenje računa za l. 1916 in 1917.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Prememba pravil.
5. Volitev načelništva in nadzorništva.
6. Razno.

Slovenski in italijanski zdravniki na Ogrskem! Kdo bi bil pripravljen z menoj zamenjati službeno mesto. Polkovni zdravnik v res. dr. Geza Frank, Itonki (Primorsko) Reservespital. — Morebitna druga udeliteV po želji na Primorskem zajamčena.

Posojilnica v Selu na Vipavskem

r. z. z n. z.

vabi svoje člane k rednemu letnemu

občnemu zboru,

ki se bo vršil

29. septembra 1918 ob 5 pop. v zadružni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelništva in nadzorništva.
2. Potrjenje računov za l. 1916 in 1917.
3. Prememba pravil.
4. Volitev načelništva in nadzorništva.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Razni predlogi.

ZLATO srebro in dragulje kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna **A. POVH v Trstu** Trg Stare mitnice (Barriera vecchia) štev. 3.

Te dni se je odprla vsem dobro znana slovenska gostilna

„Ex Grotta"

ulica Tivarnella.

Voditeljica se priporoča vsem slovenskim gostom. Toči se dober kraški teran in dobro pivo. Izredna kuhinja. Postrežba točna.

Kune, lisice, dihurje

kupuje po najvišjih cenah

ANTON CENSKY, junior

Trst, Corso 37, polunadstropje.

Kožuhovinski zavod

Antonio Alberti

Trst, ul. Ponziana št. 131. Tel. 23-56

Velika izbera vsakovrstnih kožuhovin.

Prevzema se vsako kožuhovinsko delo.

Prirejujejo se kože. — Barvajo se lisičje kože

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevline

„AL POPOLO"

v Trstu ul. S. Sebastiano št. 6

se prodajajo

platneni čevlji s podplati iz cevline z usnjatimi podplatnimi nabiki. Prevzemajo se naročila po meri in izvršujejo v dveh ali treh dneh, tudi če naročnik preskrbi platno.

Specijaliteta: mazilo za čevlje. Gumijevi podpetniki

Trst, ul. S. Sebastiano št. 6

„AL POPOLO"

Pri ravnateljstvu Vojno-kreditnega zavoda za južno vojno okrožje v Celovcu so razpisani za novo osnovani kontrolni oddelek 3 mesta za inženerje, in sicer: za stavbinstvo (Hochbau), za strojništvo (Maschinenbau), in za kulturno stroko (Kulturingenieur).

Reflektanti naj vpošljejo svojo ponudbo z obširnim curriculom vitae in navedbo, koliko plače zahtevajo, ravnateljstvu v Celovcu, Villacherstrasse 6, ali pa naj se, čim možno, zglase osebno.

Giorgio Jess fu Giorgio, nasledniki

Trst — ulica Barriera vecchia št. 15.

V kratkem dobimo naslednje blago: ženske plašče, suknje, ženske in otroške obleke, kožuhovine, krila, bluze itd. — Cene zmerne.

S Herpelj. Preteklo nedeljo, 15. t. m., se je imela na Herpeljah vršiti prireditev v korist društva »Dobrodeljnost«, katerega sedež se nahaja v Trstu. To društvo, katero stoji pod pokroviteljstvom taj. svet. ekscelence škofa dr. Karlina ima, kot znano, namen, delovati na ustanovitev sirotišnice za slovenske otroke. V svrho te prireditve se je seveda obvestilo glavarstvo na Voloskem. Predzadnji dan, t. j. 14. t. m., pa je glavarstvo vročilo v roke g. dekana Šašlja v Klancu, kot predsednika pripravljalnega odbora za to prireditev — **prepoved** — čujte: radi — **zdravstvenih ozirov!** Pripominja se, da je bilo naznanjeno kot vzporedna točka samo petje. Prepoved sama pa nikakor še ni zadostovala. V nedeljo, 15. t. m., je prišla z jutranjim vlakom kopica orožnikov in malo kasneje sam vladni komisar. Čez dan so prihajali orožniki še od raznih strani, tako da jih je bilo tekom dneva pripravljenih v neki gostilni nad 40 (reci štirideset). Posamezne patrulje so neprenehoma pohajale po Hrpeljah in Kozini, tako tudi okrajni komisar. Čemu? Domačini so se začudeno gledali in tudi smejali, dasi niso pravzaprav znali, čemu bi vse to bilo. Pozneje pa se je doznalo od orožnikov samih, da so prepričani, da se nahaja v Hrpeljah sam jugoslovanski voditelj dr. Korošec in da se prikrivajo manifestacije, ki se imajo vršiti. Orožništvo se ni moglo ločiti od Šiškovičeve hiše in se je neprestano oziralo v balkon na hiši, ker so gotovo upali, da se na njem pokaže oseba našega voditelja. Toda zaman. Ljudstvo pa se je smejalo bolj kot kedaj tej — naivnosti skrbeče oblasti. Da pa se pojasni ta zagonetka, naj povemo, da smo v resnici tudi mi hoteli videti našega voditelja v naši sredi, morda ne z manjšim hrepenenjem kot orožništvo, in bi ga, kot so kazale vse predpriprave, res dostojno sprejeli. Povabili smo tudi njega na to prireditev, katere se pa žal ni mogel udeležiti, kar pa je vsekakor pravočasno javil, da smo prireditev ravno vsled tega opustili še pred — famozno prepovedjo glavarstva! Značilno je vsekakor za c. kr. okr. glavarstvo v Voloskem, kake zdravstvene ozire bi imelo kot vzrok prepovedi, saj, kot nam je znano, ni daleč naokoli nobene nalezljive bolezni in so bili tedaj pri nas na počitnicah celo tudi tržaški otroci. Da pa ni imelo morda obzirov do — jugoslovanske bolezni? Če bi bilo temu tako, potem z mirnim, vendar pa ponosnim srcem povemo g. glavarju na glas, da nas te kuge ozdraviti zamore edino le — Jugoslavija!

Čehi in Jugoslovani za skupno postopanje v stvareh tujskega prometa. Pišejo nam iz Prage: Zadnje dni so se vršila v Pragi važna posvetovanja zastopnikov češke, moravske in ljubljanske Zveze za promet tujcev. Važen predmet teh posvetovanj je bilo samolastno in brezobzirno centralistično postopanje novega avstrijskega, po »Wiener Bank-Vereinu« zalaganega društva »Oesterr. Verkehrsbureau«, katero je dobilo od železniškega ministrstva monopol za prodajo voznih listkov avstrijskih državnih železnic poleg železniških blagajnic in je ravnateljstvo tega društva povzročilo, da se praškima potovalnima pisarnama (banki Bohemije in tvrdki Šulcovi) odvzame prodaja v bližnjih dneh, ker enostavno ne morete sprejeti krutih in nezaslišanih pogojev, katere jima je stavilo društvo. Izreklo se je začudenje, da železniško ministrstvo more mirno trpeti tako ravnanje in da se za to da izrabljati »Wiener Bank-Verein«, ki ima znatno kljientelo v slovanskih deželah ter si more s podpiranjem takega izzivanja češkin interesentov in češke javnosti povzročiti zelo neljube posledice. Na praških posvetovanjih se je sklenilo soglasno, da naj se z odločnimi koraki zavarujejo češke in jugoslovanske koristi v tej stvari. Tudi v ostalih točkah obsežnega načrta za skupno delo na polju tujskega prometa za čas po vojni se je doseglo popolno soglasje. Za prihodnjo pomlad so nameravane daljše konference slovenskih in češkin Zvez za tujski promet skupno z vsemi podobnimi kulturnimi in gospodarskimi činitelji v naših deželah. Z veseljem se more misliti na čas, ko se bodo po povratku k miru in svobodni gojitvi kulturnih stikov mogle izvesti praktične posledice tega organizacijskega dela. Vse naše ljudstvo mora kar najtemeljiteje spoznati dežele svojih bratov na jugu in narobe. Oba naroda pa morata s smotrenim skupnim delom kar najbolje izrabiti ogromni razvoj inozemskega tujskega prometa, ki ga je po vojni pričakovati v naših deželah.

»Dutavle«. Prejeli smo: Te dni sem imel priliko pogledati malo po našem Krasu. Pod Repentaborom je neki mož ravno barval vklesani napis »Dutavle«. Opozoril sem ga, da napis ni pravilen, ker bi se moralo glasiti Dutovlje in ne Dutavle, a mož se je razsrdil in rekel: Kdor pojde tu mimo, bo že razumel — gotovo ne pojde v Sežano! Dobro, dragi mož, a lepo ni, da mi sami pačimo imena naših krajev. Ako kdo ne zna pravilno pisati imen naj se mu ne poverjajo taka dela, namenjena javnosti. Vsekakor opozarjam one, ki so naročili ta napis, da ga dajo popraviti, oziroma odstraniti.

V pouk ljudstvu. Prejeli smo: Za potujoče ljudstvo bi ne škodovalo, ako bi se v sedanjih časih priredilo nekoliko predavanj in na teh pojasnjevale razne tajnosti, ki jih mora vedeti potnik, preden gre z doma. Recimo, da greš z južno železnico ob 8'50 zjutraj v Gorico. Ob tej priliki moraš iti vsaj uro prej na kolodvor, da si pravočasno preskrbiš vozni listek. Pri blagajni povedo, da je treba v Nabrežini prestopiti. Jaz sem se ravnal po tem navodilu. Ko je dospel dunajski »brzovlak«, sem vstopil v prvi voz za civiliste. K sreči sem vprašal sopotnika, ali se peljemo v Gorico. Odgovor je bil: Mi gremo v Trst! Ako se hočete peljati v Gorico, je treba vstopiti v prva dva voza za strojem. (Te priklopijo v Nabrežini). Vse to moraš vedeti, ne da bi železniško vodstvo to stvar na kak način pojasnilo! Šedaj, ko si v pravem vozu in na pravi poti, pride sprevodnik, ki pogleda vozni listek in reče: Zakaj pa si niste preskrbeli na kolodvoru v Nabrežini dodatni listek? »Šedaj morate plačati, zraven dodatne voznine še 40 vin. za osebo in to za mojo pisavo.« Za dve osebi plačaš na »Nachzahlung — Riscossione suppletoria« listek 2 K 6 vin.! Izprevodniku ne smeš nič reči, ker si pere roke, češ: Na kolodvorih je vsaka zadeva objavljena! Ako pa ne znaš nemški, v tem jeziku se namreč vse piše po kolodvorih — si ne boš nič na boljšem. Vse to si naj dobro zapomni vsak, kdor potuje z omenjenim vlakom, drugače se mu lahko pripeti, da se vrne v Trst ali pa da plača več kot bi moral!

Dramatično društvo razpisuje 4 mesta biljeterjev. Tozadevne prošnje je vložiti pri društvenem blagajniku g. St. Deteli, v Trg. obrt. zadrugi v ul. sv. Frančiška 20 I. I

Od Sv. M. Magdalene. Vrtna veselica, ki se je vršila 15. t. m. pri »Tirolcu«, je uspela, osobito z gmotnega stališča nepričakovano dobro. Podpisani vrši torej najprijetnejšo dolžnost, da se v imenu podružnice CMD. pri Sv. Mariji Magdaleni najprisrčnejše zahvaljuje v prvi vrsti požrtvovalnemu pevskemu društvu »Kolo«, ki je pod izbornim vodstvom g. K Mahkote izvršilo glavni del sporeda v veliko zadovoljstvo zbranega občinstva. Prisrčna hvala tudi vsem gospodičnam, ki so sodelovale pri kolu sreče in razprodaji razglednic. Ne najdemo pa besed, s katerimi bi izrazili zahvalo našemu občinstvu, ki je toli iz bližnje okolice kolikor iz mesta prihitelo v takem številu, da je postal prostrani vrt kmalu pretesen za množico, ki v svojem rodoljubju ni poznala mej požrtvovalnosti. Radi bi priobčili vsak dar, bodisi v denarju, bodisi v predmetih za srečkanje posebej, ali vrsta darovalcev je tako dolga, da to vočigled tesnega prostora, ki ga ima list na razpolago, ni mogoče. Upamo, da nam darovalci tega ne bodo zamerili; pole darovalcev so itak vedno na vpogled pri podružničnem blagajniku. Dohodki so znašali: darovi namesto vstopnine 429 K 22 v; kolo sreče 651 K 12 v; prodane razglednice 93 K 50 v; zbirka Franja Trošta 47 K, Ivana Štekarja 22 K 16 v; dražba vržinke in drugo 26 K. V dohodke kola sreče je vračunjenih tudi 44 K, ki so jih nabrale v ta namen gospodične Melita Nardinova, Zofija Voukova, Melita in Nadina Godinova, ter tudi 92 K, ki jih je nabrala vrtnarica gdč. Viktorija Godina poleg darov v naravi. Skupni dohodki veselice znašajo 1269 K, stroški pa 109 K; čisti dobiček je torej **1160 K**, od katerega se je poslalo osrednji družbi v Ljubljani takoj tisoč kron, 160 K pa je odbor določil rezervnemu fondu podružnice. Pri polaganju računov vsem še enkrat najiskrenejša zahvala. Naj se nam ne zameri, da je bila veselica po krajevnih in časovnih razmerah preprosta, saj je pač namen eno, kar posvečuje sredstva, in namen je bil takrat — to lahko trdimo — dosežen popolnoma. — F. pl. Kleinmayr, predsednik.

XVI. redni občni zbor šentjakobske »Čitalnice« se bo vršil v nedeljo, 29. t. m., ob 4 popoldne, v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu, z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepčnosti se bo po točki 5. društvenih pravil vršil občni zbor eno uro pozneje. Odbor »Čitalnice« pri Sv. Jakobu poziva vse odbornike, da se točno udeleže zadnje odborove seje, ki se bo vršila v torek ob 8 zvečer v društvenih prostorih. Ker je ta seja zadnja pred občnim zborom, upamo da ne izostane nihče.

»Crescendo come Jugoslavia«. Zagrebškim »Novinam« piše njihov dopisnik z Reke: Kakor poroča reški madžarski list »Tengerpart«, je dirigent hrvatske opere ki sedaj nastopa v reškem gledališču »Fenice«, Nikola Fallet, pri uprizoritvi opere »Madame Butterfly« pri neki točki namignil orkestru, da naj igra »crescendo«. Ker mu orkester ni sledil, je dirigent zaklical nalalno »crescendo« in zopet »crescendo«, končno pa popolnoma glasno: »crescendo come Jugoslavia!« Madžarski list napada zato Fallerja in mu svetuje, naj se v Reki izogiba jugoslovanske propagande. V ostalem pa je tudi še vprašanje, ali je kaj resnice, kar trdi reški madžarski list!

Izgubila se je na poti od obeliska proti Trsteniku modra denarnica. Kdor jo je našel, naj jo izroči orožniški postaji na Opčinah. Nagrada zagotovljena.

DAROVI.

— V počastitev spomina pok. ge. Marije dr. Wilfanove daruje osobje dr. Wilfanove pisarne K 25 za šentvidsko šolo in K 25 Ciril Metodovi družbi za Istro; skupaj K 50. Denar hrani uprava.

— V počaščenje spomina pok. tete Terezije Kjuder daruje Marija vd. Čok in družina 10 K lonjerski podr. CMD. Denar hrani blagajničarka.

— Za CM podružnico v Škedenju daruje družina Miloš Pahor 6 K v počaščenje spomina pok. ge. Marije dr. Wilfanove.

— Ob priliki svatbe g. Antona Sošiča z gdč. Viktorijo Škerlavaj na Opčinah so zbrali svatje K 36 za šentvidsko šolo. Denar hrani uprava.

— Za šentvidsko šolo je nabral Stanko Renner v Rojanu K 27, v štjaški občini pa K 61.10. Mlademu nabiralcu najprisrčnejša hvala in naj bi imel mnogo enako za našo slovensko šolo enako vnetih posnemalcev. — Denar hrani uprava.

— Vincenc Bat v Velikih Žabljah darilje za šentvidsko šolo K 30. Denar hrani uprava.

— Gospod Jernej Pintar in soproga sta darovala v počastitev spomina gospe Marije dr. Wilfanove za deco CM deške šole na Acquedottu znesek K 50. Pri vpisovanju na CM deški šoli na Acquedottu so darovali za potrebe na šoli: veletržec Parčina 100 K, Bosak Ljubomir 24, Bosak Vladimir 24 K, Doplihar 30 K, Grm 10 K, Maček 6 K, Nardin 5K, Spacal 4 K, Valovec 4 K; skupaj 197 K. Veledušnim darovalcem se v imenu šole i mladine najiskreneje zahvaljuje šolsko vodstvo.

Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti« — Ulica Sv. Frančiška Asiškega 20, pritličje.

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Rokavice in modne potrebščine.
IT. VENIER & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in izdelovanje rokavic. Čiščenje in popravljanje rokavic. Cene zmerne. 1310

Trgovina jestvin
IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (Irg Ponterosso). Ima v zalogi: čaj, paradižno konservo, ženf, kisle kumarce, kocke za juho. Konjak, vermouth, marsala, malinovec in več vrst mineralnih vod ter blago aprovizacijske komisije. (414

Mehanična delavnica.
ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigoveznica.
PIETRO PIPPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Ženni koledarji lastnega izdelka. — Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki
M. ZEPPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

Hotel Continental
Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenočišče za vojake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

Papir.
VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vrečic lastne tovarne — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelsi 16. 256

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Trgovec na deželi išče 50.000 kron za mesece. — Garancija: trgovina, vredna od 150.000 do 200.000 kron. Naslov pove Ins. oddelek „Edinosti" Vprašanja pod „Istra" ali pismene ponudbe pod „Trgovina".

Zlato, srebro, drugocenosti
kupuje po najvišjih cenah
zlatarska delavnica GREGORIČ,
Trst, Stari trg (Rosario) 2 (nastrešek)

Prodajam
vage (decimalne) 3, 5, 8, 10 kvintalov; vrvi več vrst, bicikle, šivalne stroje in kotle za kuhanje žganja.
Martin Sreboth, Poreč (Istra).

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
— UMETNI ZOBJE —

Josip Struckel
Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina
Novi dohodi volnenega blaga za moške in ženske. Velika izbera kožuhovine, nogavic, volnenih srajc (maje) barhanta, svilenega in volnenega blaga za bluze, čipkovih ovratnikov in okraskov.

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obrobki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
Trst, ul. Arciduca Giuseppe (Ex Caserma) št. 13, II.
Ordinira od 9 pred. do 6 zvečer.

Umetno-fotografični atelje
Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst
Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrst. spomenike.
POSEBNOST: POVEČANJE na VSAKE FOTOGRAFIJE in
Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.
Trst, ul. del Rivo štev. 42

Pfaff Stroj za šivanje in vezenje, pravi nemški vzorci.
Seidel & Neumann in „Singer" Rast & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebščin.
Mehanična delavnica za vsako popravljanje.
— Tvrdka ustanovljena leta 1872. —
FRANCESCO BEDNAR
Trst, ulica Campanile št. 19.

Fotografični atelje DAGUERRE
Trst - Corso štev. 39 - Trst
Razglednice v platinu. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Gabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

Amerikansko duble-zlato
v zlatarnici in urarnici
A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19
Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i. t. d
Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljši. tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam
Pošilja se po povzetju. Cenikl se ne razpošiljajo

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu
Ulica Caserma štev. 11. Uradne ure od 9-1.
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnate novce in devize.
Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto
Vloge na tekoči in žiro-račun najholje po dogovoru.
Obavlja nakazila vojnim ujetnikom.
Poslovalnica c. kr. razredne loterije.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio Štv. 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 23,500.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Spit, Sbenik, Zadar.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE-DEPOSITS PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA.
MENJALNICA
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akrdditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.
Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavoni krediti, rembours-krediti. Krediti proti dokumentom ukrcanja. — Borzna naročila. — Inkaso.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
URADNE URE: od 9—1 pop.
ESKOMT MENIC

se lahko skuha iz enega komada
LURION
(krem-voska)
en četrt kg najboljšega čistila za čevlje.
Cena K 2.—
Dobiva se povsod!
Originalno navodilo.
Vrže se eno kocko LURIONA v ¼ l vode ter se meša do prekuhanja. Naposled se odstrani od ognja in se zlije čez nekoliko minut v zaklepno posodo. Čez nekaj časa se strdi tekočina v
en četrt kg najboljše vrste krem-voska,
ki zadostuje, tudi pri največji uporabi tudi za en mesec.
Navodilo je tiskano tudi na zavitku in je lahko razumljivo.
Zalogo in edino prodajo LURION-A
Dunaj I. okraj Franz-Josefskai 7-9 (Industrieplatz)
Glavni zastopnik in založnik za Trst, Istro, Furlanijo, Dalmacijo in Trident:
Fr. Mell — Trst